

Giziga, North: Bible for 2 John, 3 John, Mark, Philemon, Titus

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Mark

Chapter 1

¹Hana i ðuva'is ngə Labara Mezlen ngə Yeesu Kristu Mangal ngə Bimulvun. ²Kaba mə tuhan i ðerewol ngə məjivid Esaya: “Bimulvun á bi: ani i rá sləna məslən ðu ambun dek, ba a ðiyuw jived. ³Í iy ngə mbru mə rá təl mi awuzla buh: ðiyakan jivid ngra Buy Yeesu, á rá sawa. Cəcakan jivid nanhiy cir cir.”⁴Məslən 'aha i Yuhanna məgi batem. Á rá təl mi awuzla buh ba məzliy a mbəðaka mevel tanhay, a gam batem, ba Bimulvun ko a pula tan məngran tanhay. ⁵Məzliy ngi Yahudiyahay atə ngi Urusalimahiy tubiya á sokow avə Yuhanna, á bəgákan məngran tanhay, aso Yuhanna á gá tan batem a hur muzuw Urdun. ⁶Yuhanna nán tə zana məngran tə dogoza a azlogomo avə vó, nán məjuwan vu hərək tə kanda ngə garak. God'a zúm nan si hoyek atə amam ngə buh. ⁷Á rá təl mi, á bi: “Mbro da á rá sawa adəba do, a funiy tə dudok. Í ndəl ngə gubuk ba i psəka zewed ngə tarak nanhiy tatiy ta. ⁸Ya ná i rá ga kúm batem tə yam, ama nán ná, a sa gakúm batem tə Musuduk Jənna. ⁹Tapas numun, Yeesu á sow vri Nazaret i ruwiy ngə Galili, Yuhanna á gán batem a hur muzuw Urdun. ¹⁰Yeesu mə bow vra hur yam ná, á purá mun mə wunan, Musuduk ngə Bimulvun á rá po sar angran kaba agonok. ¹¹Iy á cənow pad a mun, á bi: Ki Mangal ðu awulawa, i rá mumul tə ka hada”¹²Aso Musuduk ngə Bimulvun á bí di Yeesu ngra wuzla buh. ¹³Á cəfi aran hən kukur mufad, Setene á rá spi jivid ngə zəzan. Nán atə ginuw ngə buhay, yo heslehiy ko á rá kam di alesl. ¹⁴Adəba mə jaka Yuhanna ná, Yeesu á rú i ruwiy ngə Galili, á təl mi tə Labara-Mezlen ngə Bimulvun. ¹⁵A bi: “hən á gí le, gibuy ngə Bimulvun nán gwe. Mbəðaka mevel kumhay, təbaka Labara-Mezlen hana”. ¹⁶Tapas numun Yeesu á rá cuh tə a cakiy futan ngə Galili, á purá Simon atə sukum nan Andire, á rá pam zuva a hur yam, vur tán í məkəða yamhay. ¹⁷Yeesu á ba tan: “Spakiy'es, i tri tə kum mə zəlow məzliy ambun Bimulvun.” ¹⁸Kutum á pulaka zuva tanhay, á spákan'es. ¹⁹A rú ambun ne' ma ná, á pur sukumo-vuhiy cew, Yakuba atə Yuhanna, zəriy ngə Zebedehay. Tan a hur papalam, á rá ðiyaka zuva tanhay. ²⁰Á zəla tan. Kutum á pulaka cine tan Zebede a hur papalam atə məgi slra nanhay. ²¹Yeesu atə gawla-nanhiy á cam a hur walanhiy Kafarnahum. Pas a Muskavu á dukow ná, Yeesu á cí i vin ngə ðuwula-mi ngə yahuduhay, á dubuna tan god. ²²Məzliy məcənaka dubun nanhiy aná, kiisa á gá tan hada, vur á dubuna tan di tə gədan, á jumam atə dubun ngə madadan ngə bimujuwanhiy ana ta. ²³A hur vin nana mbru ada setene á rá gan víyá, á wudi, ²⁴a bi: “ka, Yeesu ngi Nasaratu, mə lumá miya me atə ka ka? Kə sow ngə zəza miya ko? Í səná le gisiñ kí Jənna, kí məslən ngə Bimulvun. ²⁵Yeesu á buca musuduk lamba nana, a ban: “gərca me, bow vravə mbru hana”. ²⁶Setene á jurwudə mbru aha, aso á wudí, á bow vravan. ²⁷Kiisa á gá tan ngra məzliy tubiya. Á cufudám-vu avə vu tanhay: “Han'i god mike? Í dubun nawayan! Kó musuduk lambahiy ko á rá buca tan, a cənakan be. ²⁸Kutum labara ngə Yeesu á cən a ma bām, i ruwiy ngə Galili. ²⁹Yeesu á bow vri vin ngə ðuwula-mi ngə Yahuduhay ana, á rām atə Yakuba pad Yuhanna ngra hiy Simon atə Andire. ³⁰Didə mongoson ngə Simon nán mə hənən, avu á bulañ le avə vu culok. Yeesu mə sów ná, a bakan de. ³¹Yeesu á rú avan, á jan han, á sləkədan. Á lumá hərən nan, á gá tan god'a zom. ³²Pas á dəd ná, məzliy á sokow tə məsi-jijihiy atə məsi kulihiy a hərən avə Yeesu. ³³Məzliy ngi walanhiy nana tubiya á kusam a mahay. ³⁴Yeesu á mbúl məzliy hadiy vri jiji tanhiy wal wal. Á búl setenehiy hada. Á pulá tan jivid ngra setenehiy ngə wuna mi ta, vur a sənaka ní waka. ³⁵Duwul nan, Yeesu á sli li'ın cup, á bí ngra buh. Á ðuwúl-mi á ran. ³⁶Simon atə cil nanhiy á bām ngə spi nan. ³⁷Á lumákan a bakan: “Məzliy tubiya á rá spakaw!”³⁸Ama a mbəðatan angran: “Akum i slala məsi gwe gwehay, i ra təl-mi á ran aya. Í sow ná vur slra nana.” ³⁹Kəna, á rú i vin ngə ðuwula-mi ngə Yahuduhay tubiya ngi ruwiy Galili, á təl-mi aran, á búl setenehiy ma.”⁴⁰Məsi-kukula á sow avə Yeesu, á gərđi ambun nan, á hərəkan: “Da kə təbá le ná, kə kufiy tatay.” ⁴¹Yeesu á purán ircece, á bəjəra han, á wusan, á bi: “Í təba le, kuf!” ⁴²Aran aran kukula á pulan, á kuf. ⁴³Aso Yeesu á mbəðan-me, á bāñ tə huma: “bi god dek! ⁴⁴Gi alesl, kənja ban di a mbru ta, ama a ru beslek ane, bəga hərən ðik ngra məgi-sedege. Aso kə vula god' a sedege ngə Muusa mə cufudán, ngə gi seydi ambun məzlay.”⁴⁵Ama mbru nana məbí but ná, á zla ngə njəka bi hana ama bām. Vurnan, Yeesu á lúm ngə ci i walanhiy tatiy mata. Ama á cəfi ba' vri walanhay. Məzliy á rá sokow avan vra ama bām.

Chapter 2

¹Adəba hən ne' ná, Yeesu á mi mun̄ ngri Kafarnahum. Məzliý á cənáká nán̄ a hiy ná, ²á kusám, kó a mahiy ko liñ á ndər ta. Aso Yeesu á təl-mi tə Labara-Mezleñ. ³Məzliý mekelen̄hiy á sokow avan̄, á sakan̄ di mbru mægur̄ban̄, məzliý mufad̄ á zúbokow de. ⁴Ama á dukam di tatiy a cakiy Yeesu ta, vur məzliý á fún gədan̄ le. Aso á wunaka hərəñ veñ, rak i liñ Yeesu nán̄ aran̄. Aso á cām di mbru mægur̄ban̄ məhənan̄ aṅgə lihən nan̄, á páam di sar. ⁵Yeesu mə púrā təbi ngə məzliý nanahiy ana, a ban̄ ngra mbru mægur̄ban̄ tuwan̄: “Maṅgal dō, í pulúw mən̄gran̄ dīkhiy le.” ⁶Madad̄an̄ ngə bimujuwan̄ numun̄hiy ada aran̄, á wuləkám a hur mevel tan̄: ⁷“Mbru hana á rá bi mi lamba ká hana vur mike? D’í Bimulvun̄ mata ná, wa məndəl le ngə pulá mən̄gran̄ ngra mbru ka?” ⁸Yeesu á səná god̄ ngə mevel tan̄ le, á cufudá tan̄: “Kə wuləkam ká hana vur mike? ⁹Ngama ná i wana ka? Nge bāñ ngra mbru mægur̄ban̄: “í pulúw mən̄gran̄ dīkhiy le ná ko malla ngə bāñ: sləkəḍ, zuba lihən dek, be, ná ko?” ¹⁰Ama ba í bəgakúm de, Maṅgal-a-Mbru nán̄ tə gədan̄ ngə pula mən̄gran̄ a hur duniya hana.” ¹¹Aso a ban̄ ngra mbru mægur̄ban̄ ana: “I rá baw, sləkəḍ, zuba lihən dek, a ru god̄ dīk a hay.” ¹²Á sləkəḍ kutum, á zuba lihən nan̄, á bi aṅgə ri ngə məzliý tubiya, há kiisa á gá tan̄, á dūvakan̄ hərəñ ngra Bimulvun̄, a bam: “Í púrām god̄ ká hana dā’ ta”. ¹³Yeesu á mí mun̄ ngri futan̄ ngə Galili. Məzliý had̄iy á sokow avan̄, á dubuna tan̄ god̄. ¹⁴Á rá ru a jivid̄ ná, á purá Lewi maṅgal ngə Halfa mə fucan̄ goḅ i liñ təba garáma. Yeesu a ban̄: “Spiy’es!”, Lewi á sləkəḍ, á spāñ’es! ¹⁵Adəba-nan̄, Yeesu á cəfi atə gawla-nan̄hiy a hiy Lewi; mətəba garámahiy atə mēgi-mən̄gran̄hiy had̄iy á rá spákan̄’es, á zumam daf bama. ¹⁶Farisa numun̄hiy á purákan̄ á rá zum god̄ atə mətəbá garámahiy atə mēgi-mən̄gran̄hiy ná, á cufudáka gawla-nan̄hay: “Á rá zum god̄ atə məzliý nanahiy vur mike?” ¹⁷Yeesu á cənán̄, a ba tan̄: “Mbru wirwir ná, a cufud̄ məmbula-vu ta, si məsi-jije. Í sow ngə zəla məzliý jeñ̄nahiy ta, ama vur mēgi-mən̄gran̄hay.” ¹⁸Tapas numun̄, gawla ngə Yuhannahiy atə farisahiy á rá gam dalyam. Məzliý numun̄hiy á sokow á cufudáka Yeesu, a bakan̄: “Gawla ngə Yuhannahiy atə farisahiy á rá gam dalyam, ama gawla dīkhiy a gam ta ná vur mike?” ¹⁹Yeesu á mbədátan̄ aṅgan̄: “Kə wuləkám ná, məzliý mēzəlan̄ i muguzlum ngə zuba ngos a gam dalyam da mēzuba ngos nán̄ atə tan̄ ko? Kəna ta, a gi ta. Da mēzuba ngos nán̄ atə tan̄ ná, a gam dalyam ta.” ²⁰Ama hən á rá sawa, mēzuba ngos a sa ndər awuzla tan̄ ta; tapasan̄ ná, a sa gam dalyam. ²¹“Mbru mə tupa bokoco nawayan̄ avə zana goromon̄ anita, vur bokoco nayawan̄ a sa muruha zana goromon̄, a sa gəran̄ ngə gədan̄.” ²²Kəna ya, mbru a pi daliy nawayan̄ a hur kayakaya goromon̄ ta, vur daliy nawayan̄ a sa ngəra kayakaya aha, a rian̄, yo daliy ko a pi a ruwiý ma. Vurnan̄, si ngə pi daliy nawayan̄ a hur kayakaya nawayan̄ aya.” ²³Tapas a Muskavu, Yeesu á rá cuh ti guva ngə alkamari. Gawla-nan̄hiy á zlaka suruḅa alkamari aha a jived̄. ²⁴Aso farisahiy a bakan̄ ngra Yeesu: “Inga puran̄, gawla dīkhiy á rá gam slra məsi ngə bimujuwan̄ miya mə təká le ngə gí tapas a Muskavu ná, vur mike?” ²⁵Yeesu á mbədá tan̄ aṅgan̄: “Kə subulaka liñ nan̄ dā ta ko, god̄ məsi Dawuda mə gán̄ i hən məsi nán̄ atə məzliý ngə a cakiy nan̄hiy miy á ja tan̄, á lumam god̄’a zúm ta ná?” ²⁶Á cí i viñ ngə Bimulvun̄, á zuma tepeske ngə sedege ngra Bimulvun̄ i hən ngə Abiyatar ni madad̄an̄ ngə mēgi-sedegehay. Anja Bimujuwan̄ á vula tan̄ jivid̄ ngə zuma tepeske hana ná ngra mēgi-sedegehiy ndok. Dawuda á vula tan̄ ngra cil nan̄hiy ko á zumam aya. ²⁷Aso Yeesu á ba tan̄ ma: “Pas a Muskavu mə gan̄ vur mbru tətran̄. Á gáka mbru tətran̄ vur pas a Muskavu ta.” ²⁸Vurnan̄, Maṅgal ngə Mbru nán̄ mə wa pas a Muskavu aha.

Chapter 3

¹Adəba-nan, Yeesu á mí mun i viñ ngə ɖuwulá-mi ngə Yahuduhay. Mbru məsi hañ məmucan ada aran. ²Farisahiy á rá jəɖata Yeesu ɓa a puraka da a sa mbul mbru pas a Muskavu ko ne, vur a wuɖam ɓa a wudakan ambun sariya. ³Yeesu á ɓan ngra mbru məsi hañ-məmucan nana: “sləkaɖ, cəci ambun məzliy tubiya. ⁴Aso Yeesu á cufúɖá məzliy mə rá purakahiy ná: “Bimujuwan á pul jivid le ngə gí mi tapas a Muskavu ka? Ngə gí goɖ mezlen ko malla goɖ lamba”? ngə ləha siifa ngə mbru ko malla ngə kan siifa? Ama á ngumam ngə mbəɖakan anğan ta”⁵Yeesu á zəzəra tan tə rí mezlenɗa, mevel á jan vur alesl tan gədan. Aso a ɓan ngra mbru məsi hañ-məmucan nana: “Bəjəra hañ deki!” Á bəjəra bəjar ná, hañ nan á ɗiye. ⁶Farisahiy á bokow vri viñ ngə ɖuwulá-mi ngə Yahuduhay, á kusam kutum atə numunhiy ngə wuzla məzliy ngə Hirudushay. Á gám ngəla-wúy ɓa ngə zəza Yeesu. ⁷Yeesu á bí atə gawla-nanhiy ngri futan ngə Galili. Məzliy haɗiy á spakan’es. Á sokow paɖ ti Galili atə Yahudiya, ⁸Urusalima atə Idumaya, paɖ a dəba muzuw Urdun atə ruwiy ngə a cakiy Tirus atə Sidon. Məzliy nanahiy tubiya á sokow avan, vur á cənaka labara ngə slra nan le ɗa. ⁹Aso Yeesu a ɓa tan ngra gawla-nanhiy anja spakan papalam, vur zəgəduw anja ɓəca ta. ¹⁰Á mbul məsi-jijihiy wal wal, vurnan məsi-jijihiy tubiya á rá mbəɖám-vu ɓa á rá wusakan. ¹¹Məzliy məsi setenehiy mə rá ga tan víyá, á puráka Yeesu ná, á dəɖam ambun nan, á wudam, a ɓam: “Ka, ki Manɗal ngə Bimulvun”. ¹²Ama Yeesu á buca tan tə huma ɓa anja njəkaka ta. ¹³Aso Yeesu á jəɖ anɗə ɗəgar, á zəla məzliy məsi nán mə rá wuɖhiy tubiya. Á sokow avan. ¹⁴Kəna so, á trí tan məslənhiy kru nğan cew, ɓa a cufam atə nan, yo ɓa a sləna tan ngra təla-me. ¹⁵Á vula tan gədan ngə ɓula setenehiy ma. ¹⁶Məslənhiy kru nğan ciw nán məwúná tanhiy ana, í hanahay: Simon (Yeesu á can slimid Piyer), ¹⁷Yakuba atə Yuhanna, ciw tan í zəriy ngə Zebedehay, Yeesu á cá tan slimid Bowanerges, a mbəɖovra: (məzliy kaba buc ngə vunhay). ¹⁸Andire, Filip, Bartelemi, Matta, Tomas, Yakuba manɗal ngə Halfa; Tadde atə Simon mbru kanana, ¹⁹paɖ Yahuda Iskariyot mə sa zəza Yeesu. ²⁰Adəba-nan, Yeesu á mow a hay. Zəgəduw á kus haɗiy ma, há Yeesu atə gawla-nanhiy á lumám hañ ngə zuma goɖ ta. ²¹Muwuy nanhiy məcənaka ɓi hana ná, á sokow ngə zuɓ nan, vur məzliy á rá ɓam: “Alesl nan á wus le”. ²²Madadan ngə bimujuwanhiy mə sókow paɖ i Urusalima a ɓam: “Be’elzebul ada hərən nan, buy ngə setenehiy mə vulan gədan ngə ɓulá tan. ²³Aso Yeesu á zəlow tan, á ngá tan mi, a ɓa tan: “Setene a sa ɓula setene ná mbri mbrike? ²⁴Da gibuy á wuɖək le wal wal ná, gibuy nana a sa vus. ²⁵Da məzliy nga hur hiy pal a jumam’iy ta ná, hiy nana a sa vus. ²⁶Nán kəna aya, da setene á rá gi vrum atə hərən nan mon, da wunəka’ay á gí le a hur gibuy nan ná, nan hərən nan a cəci tatiy ta, a ngazl. ²⁷Mbru mə ci tatiy a hur hiy mbru məsi gədan ɓa a təɓa zləli nan anita, si da á juwa mbru məsi gədan nana le ɗagay, ɓa a sa kusuma goɖ nga hur hiy nan tubiya. ²⁸I rá ɓakúm ɗi gisen, məzliy a lumam pula məngran tanhiy atə ɓi tan lambahay avə Bimulvun tubiya. ²⁹Ama da mbru á ɓi mi lamba le avə Musuɖuk jənna ná, a lum pula məngran ta sam nan, vur á gí məngran məvus ta le. ³⁰Yeesu á ɓi ká hana vur məzliy numunhiy á ɓám le ada: “Nán tə musuɖuk lamba a hərən”. ³¹Mumun ngə Yeesu atə sukum nanhiy á sakawa. Á cəcam ɗen a vra, á slənám ngə zələkow de. ³²Məzliy haɗiy mə cufan atə Yeesu. A ɓakan: “Munuk atə sukum ɗikhiy tan a vra, a wuɖam a purakaw. ³³Yeesu á mbəɖá tan anğan: “Mma ni waka, sukum ɗuhiy ná, í wanahiy ka?” ³⁴Aso á purá məzliy ngə a cakiy nanhay, a ɓi : “Mma ɗu atə sukum ɗuhiy tan ‘ane ka” ³⁵Məzliy mə rá gam wúɖ ngə Bimulvun ná, tan sukum ɗu məzilinhay atə mongosonhiy atə mma.

Chapter 4

¹Yeesu á dubuna taŋ goď muŋ ngra mæzliŋ a mi futanŋ ngə Galili. Mæzliŋ haďiy á kusam avanŋ. Vurnanŋ, á ci a hur papalam, á cəfi. Papalam nán a hur yam, zəgəduw ko nán a mi nanŋ. ²Á dubuna taŋ godhiŋ wal wal tə mi mənğan tə nge. A hur dubun nan aha, ƒa taŋ: ³“Cənakanŋ! Tapas numuŋ, məhúv á bi ngra zləďa hulfa. ⁴Á rá zləďa hulfa aha ná, hulfa mekeleŋ á dəď angə jived. ƒiyuwhiy á sokow, á guďumakanŋ. ⁵Hulfa mekeleŋ ko á dəď i liŋ cecəsl, məsi ruwiŋ haďiy anita. ⁶Pas á bow ná, á wura hulfa nana tubiya, á mu’ul vur slaslalak nanhiŋ ƒəďək ta. ⁷Hulfa mekeleŋ ko á dəď awuzla hadaw. Haduw á gəl, á ƒuca hulfa nana, há á bow di hərəŋ ta. ⁸Ama hulfa numuŋ ná á dəď angə ruwiŋ mezleŋ, á pusawa, á gəl, á bow di hərəŋ, á nəh. Hərəŋ mekeleŋhiŋ taŋ tə meďegele kokru makar, mekeleŋhiŋ kokru merkeď, yo mekeleŋ nanhiŋ ko tə meďegele skat. ⁹Aso Yeesu a ƒa taŋ: “Məcer slimid ná, anja cənanŋ.” ¹⁰Yeesu á cəfi ƒa’ nan pal ná, mæzliŋ ngra cakiy nanhiŋ atə gawla-nanhay kru nğan cuw á cufuďakan mbəďovra ngə mi mənğan tə nge ná. ¹¹Á mbəďa taŋ anğan: “Kúm ná, Bimulvuŋ á njəka kúm səri ngə gibuy nan le. Ama ngra mekeleŋhiŋ ná, si tə mi mənğan tə nge. ¹²Vurnanŋ, taŋ wunanŋ ri ngrikka, ama a puramta; á rá jəkam slimid, ama a cənam slimid ta. Vur a sa mokow le muŋ ngə sow avə Bimulvuŋ, yo Bimulvuŋ ko a sa pula taŋ məngranŋ tanhiŋ le. ¹³Aso Yeesu a ƒa taŋ: “Kə sláka walaŋ ngə mi mənğan tə ngə hana ta ko? Da kəna ná, kə sa slaka walaŋ ngə mi mənğan mekeleŋhiŋ ná, mbri mbrike? ¹⁴Məhúv á rá zləďa Mingibi ngə Bimulvuŋ. ¹⁵Mæzliŋ numuŋhiŋ á zubokow vu atə hulfa mə dəď angə jived, da á cənaka mi ngə Bimulvuŋ le ná, kutum Satan á rá so guďuma mi məsi taŋ mə cənakanŋ ana. ¹⁶Mæzliŋ mekeleŋhiŋ ko a zuboko-vu atə hulfa mə dəď i liŋ cecəsl, da á cənaka mi ngə Bimulvuŋ le ná, á rá təbaka tə mumol. ¹⁷Ama a gi slaslalak a hur taŋ ta. A təbaka Bimulvuŋ ngə hən ne’ ndok. Da goď gər á lumá taŋ le vur ƒi ngə Bimulvuŋ ná, a piyikam hərəŋ tə təbi. ¹⁸Mæzliŋ mekeleŋhiŋ ko á zuboko-vu atə hulfa mə dəď awuzla hadaw. Á cənaka ƒi ngə Bimulvuŋ le, ¹⁹ama ndum ngə duniya atə wuďa zliile paď wuďa goď mekeleŋhəŋ á cá taŋ a mevel, á ƒəcaka ƒi ngə Bimulvuŋ məsi a hur taŋ, á bow di buute mata. ²⁰Ama mæzliŋ numuŋhiŋ ná, á boko-vu atə hulfa mə dəď angə ruwiŋ mezleŋ. Á rá cənaka ƒi ngə Bimulvuŋ, á rá təbakanŋ a hur mevel taŋ; á rá bokow di hərəŋhay, mekeleŋ mokori kokru makar, mekeleŋ ko mokori kokru merkeď, yo numuŋ ko mokori skat. ²¹Aso Yeesu a ƒa taŋ: “Mbru a bula lalam nanŋ, a ƒuvanŋ asə giskəď, da ta ko asə lihən ko? Ama a ƒuvanŋ i liŋ ƒúv nanŋ tako? ²²Vur goď mə ƒumanŋ tubiya a sa njəkow hən pal. Goď mə ganŋ tə sumuď bām, a sa sən kla. ²³Məcer slimid bām anja cənanŋ.” ²⁴Aso Yeesu a ƒa taŋ muŋ ma: “Gam alesl avə goď kúm mə cənakahay.” ²⁵Yeesu a ƒa taŋ ma: “gam alesl avə goď kúm mə rá cənaka tə slimid kumhay. Daram kúm mə rá wám di goď tə nanŋ ana, Bimulvuŋ a sa wa kúm goď məsi nán məsa vulakúm di ná tə nanŋ aya, yo a sa səkanŋ avanŋ jak. ²⁶Vur mbru məsi tə goď ná, a sa vulakanŋ avanŋ, ama mbru məsi goď nanŋ anita jak ná, kó mənďəranŋ ne’ avanŋ nana ko ná, a sa təbaka vra. ²⁷Yeesu a ƒi: “Gibuy ngə Bimulvuŋ á bi-vu atə mbru mə zləďa hulfa a ruway. ²⁸Adəba-nanŋ, hukud á gí le ná, á ra hənjinŋ goď nanŋ, aso a sa puďək vri hənjenŋ. Hən nana ná, hulfa á rá pus, á rá gəl, ama á rá gəl mbrike ná, mbru a səna ta. ²⁹Goď mə zləďanŋ nana ná, ruwiŋ á rá puso de: tumbuŋ ná, a puso ƒagay, há a bo di hərəŋ, adəba-nanŋ a ji zanŋ. ³⁰Da á nəh le ná, a ngumanŋ, vur hən nanŋ á gí le. ³¹Yeesu a ƒa taŋ: “Gibuy ngə Bimulvuŋ á bo-vu atə goď mi ma ka? I sa bəgaka ƒi nanŋ tə mi mənğanŋ tə nge wana maka? ³²Á bo-vu atə zəŋ ngə ciyta. A funa hulfa ngə ruwiŋ tubiya tə məciďək. ³³Ama da á zləgaka le ná, a pusawa, a gəl há a funa hulfa mekeleŋhiŋ tubiya. Hanŋ nanhiŋ a gəlam há ƒiyuwhiy a ƒiyam hiŋ anğan. ³⁴Yeesu á təlatanŋ mi tə Bimezleŋ tə mi mənğanŋ tə ngehiŋ haďiy kaba hana, we’ avə taŋ mə slakanŋ walaŋ tatay. ³⁵Á nga taŋ mi tə nge vur hən bām. Ama da kaba a ndəram le atə gawla-nanhiŋ taŋ ri taŋ ri taŋ ná, a buna mihiy tubiya. ³⁶Tapas nana liŋ á ƒəs ná, Yeesu a ƒa taŋ ngra gawla-nanhay: “Si í tuwuďam tə dəba muzaw. ³⁷Aso á pulaka zəgedaw. Gawla-nanhiŋ á cām a hur papalam atə Yeesu. Aso á bām. Papalam mekeleŋhiŋ ko ada a cakiy taŋ. ³⁸Himidŋ gəgəďanŋ á sləkəď, dibidŋ a yam á dumbusla papalam, há á nəh tə yam. ³⁹Yeesu nán i gujukgujuk ngə papalam a dəba, á rá hənjenŋ, hərəŋ nanŋ gənasl angə goď. Gawla-nanhiŋ á puďəkakanŋ, a ƒakanŋ: “Kurguli, i rá zəzam ná, goď mə cúw anita ko? ⁴⁰Á puďək ná, á buca himid’aha, a ƒanŋ ngra yam: “cice! “Himid á cici dəďək. ⁴¹Aso Yeesu a ƒa taŋ ngra gawla-nanhay: “Kə zluwunam vur mike? Há dananŋ ko ná kə rá wuləkam ciw cew avə ƒu ko? ⁴²Anja zluwun á cá taŋ le gagiy ta, a ƒam awuzla taŋ: “Han’i mbru wana ka? Kó himid atə yam ko á rá cənakanŋ me na?”

Chapter 5

¹Yeesu atə gawla-nanhiy á tuwuđam tə dəba muzaw, á dukam i ruwiy ngə Galili, ruwiy ngə Genezarehay. ²Yeesu á bow vri papalam ná, kutum mbru á bow vri liñ ngə zive, á rá so ngə jí di hərañ. Mbru nana nán tə setenehiy a hərañ. ³Liñ cəfi nan awuzla zivihay. Mbru mə juwa tatiy anita, kó tə celelew ko ná. ⁴Á juwaka le is hadiy tə hodum avə sar pađ tə celelew, ama á slá zewedhiy tə han, yo á ngəla hodum ngə avə sar nanhay. Gogon nan á funá tan gədan le ngra məkuti'i nanhay. ⁵Hukuđ atə papas bām nán awuzla zivihiy atə muwahay, á rá wudi, á rá ngruha vu nan tə dūgur. ⁶Ama á purá Yeesu ná, á kəlawá, á gərđi ambuñ nan. ⁷Aso á wúdi, a bi: “Ka, Yeesu Manjal ngə Bimulvuñ məsi a muñ, kə wuđ mí avə du ka? Í həkūw le tə slimid ngə Bimulvuñ, ambuh kənja giy víyá ta so!” ⁸Á bán ká hana vur ba Yeesu á bán le tumbon: “Ka, Musuđuk lamba', bow vrawə mbru hana!” ⁹Aso Yeesu á cufudán: “slimid dik waka? Á mbəđán anğan, a ban: “slimid du Zəgəđaw, vur miya hada.” ¹⁰A hərəka Yeesu is hadiy ba anja bulatan drin vri ruwiy nana ta. ¹¹Fedemhiy ada i liñ nana, á rá jəgənam a cakiy muwa. ¹²Musuđuk lamba nanahiy á tumbulaka Yeesu, a bakan: “sləna miya a hur fedem hanahiy so, ba i cam avə tan. ¹³Yeesu á pula tan jived. Á bokow vra avə mbru nana, á cam a hur fedemhay. Fedemhiy á guduguram pađ vra íy didek a dədam ngra hur yam. A zəzam kuđup, a gam god'a dubu cew. ¹⁴Məjəgəna fedemhiy á kəlam, á rá slufaka labara nana a hur slalahay. Məzliy tubiya á boko bujuk ba a puraka god mə cuh nana. ¹⁵Á sokow avə Yeesu, á lúmačka mbru tə zəgəduw ngə Musuđuk lamba nanahiy tuwan mə cufan gob, nán tə zana avə vó, alesl nan á dumber le ndok. ¹⁶Mezliy mə puráka le tubiya á rá slufaka bi ngə mbru tə musuđuk lamba' atə god mə lumá fedemhiy ana. ¹⁷Aso məzliy á zlaka hərəka Yeesu, a bakan: “Be, pula miya ruway”. ¹⁸Yeesu á rá ci a hur papalam ná, mbru nán mə bán di musuđuk lamba ná, a ban: “Puliy i cife atə ka so”. ¹⁹Yeesu á pulán jivid ta, ama a ban: “Bi avə məzliy dikhay. God Bimulvuñ mə gúw di a hur pura ircece nan ná, slufa tan de. ²⁰Mbru tuwan á bi, god Yeesu mə gán de ná, á rá slufa tan di ngra məzliy i liñ mə zəlaka Walañhiy-kru, há kiisa á gá tan hadiy ngra məzlay. ²¹Yeesu á tuwuđo muñ tə dəba muzaw. Zəgəduw á kus avan a cakiy muzaw. ²²Mbru pal ngə wuzla madađan ngə viñ ngə duwula-mi ngə Yahuduhay, mə zəlaka Zayrus á sow avan. Á purá Yeesu ná, á gərđi ambuñ nan, ²³Á tumbula hadiy, a ban: “Zəñ du mongoson nán məsi-jije, rí ta' anğə muc ndok. Ambuh sawa, bəcan-han ba a ləh, a zum siifa”. ²⁴Yeesu á bām cuwa. Məzliy hadiy á spáka tan es, há á rá bəcaka Yeesu. ²⁵Tatala ngos ada aran, á rá bul pumbus a gi god a vi kru ngan cew. ²⁶Á rú le avə məvula slalakhiy wal wal, á zəza zlili nan le tubiya avə tan, ama á lúm zuy ta, si á rá sək tə sək avan jak. ²⁷Á cəná labara ngə Yeesu ná, á cow awuzla zəgəduw ta dəba Yeesu, á wusa zana nan. ²⁸Vur ba anja á wulək le ta kociy nan: “Da kó í wús zana nan tekeđe ko ná, i gi ngama ndok. ²⁹Á wusa zana ngə Yeesu ná, pumbus nan á pulá bul ndok, á sənán a hur vu nan á mbul le ndok vra hur jiji nan. ³⁰Áran aran Yeesu á səná le gədan á bow le vrawan; á mbəđow rí awuzla zəgəđaw, á cufudá tan: “Mə wusa zana du le waka? ³¹Gawla-nanhay a bakan: “kə rá pura zəgəduw á rá bəcuw ní, kə cufuđa mə wusa zana du le waka?” ³²Ama Yeesu á purá məzliy nga cakiy nanhay ba a luma ngos mə wusan ana. ³³ngos nana á rá wus tar tar wur zluwun. Asi á səná god mə cuh avan ná le. Aso á sawa, á gərđi asə sar ngə Yeesu, á slufán god mə cuh avan tubiya. ³⁴Yeesu a ban: “Zəñ du, təbi dik á mbuluw le, a ru zuy, kə ləh le vri víyá dek. ³⁵Yeesu á təka mi nan taruñ ná, məzliy cawwahiy ngə hurhiy Zayrus a bakan ngra Zayrus aha: “Zəñ dik a muc le ndok, kə rá gəra Məwí-vu ngə mi maka? ³⁶Ama Yeesu á gá kaba á cəná mi tan nana ta. A ban ngra Zayrus: “Kənja zluwun ta, ja təbi na ndok”. ³⁷Á pulá tan jivid ngra məzliy ba a spakan is ta, si ngra Piyer, Yakuba, atə Yuhanna sukum ngə Yakuba. ³⁸Á dukam a hiy Zayrus mbru madađan ngə viñ ngə duwula-mi ngə Yahuduhiy ná, Yeesu á purá məzliy á rá wudam, á rá tuwam, á rá wudam iy ngar ngar. ³⁹Á cí a hur hay, a ba tan: “kə rá wudam ka hana vur mike? Kə tuwam vur mike? Zəñ á muc ta, á hənjin tə hənjen”. ⁴⁰Ama məzliy á səngram anğan. Aso á bó tan tubiya avra. Á ndər atə cine a zəñ pađ mumuñ atə gawla nanhiy makər tuwan, á cam i viñ məsi zəñ mə hənən aran ana. ⁴¹Á jan han, a ban: “Talika kumi”, a mbəđovra: “Zəñ, i rá baw, sləkad!” . ⁴²Kutum, zən á sləkad, á zlá ru. Nán tə vi kru ngan cew. Məzliy á puráka ná, kiisa á gá tan le hada. ⁴³Ama Yeesu a bucan tə huma ba anja baka bi nana ngra mbru ta. Aso a ba tan: “Vulakan god'a zúm!”

Chapter 6

¹Yeesu á bi vri liñ nana, á mí mun ngri slala nán mə gəl aran, gawla-nanhiy á spēkan es. ²Pas a Muskavu á gí ná, á zlá vula tan dubun i viñ ngə đuwula6mi ngə Yahuduhay. Məzliy mə cənakahiy le tubiya kiisa á gá tan, a bam: “Mbru hana á lumow god hana maka? Mə vulañ sən atə gədan ngə gá kiisa hanahiy i waka? ³Məcəđá hodum ana, í nan ta ko? Ni mangal a Mariyama, yo nán sukumon ngə Yakuba, Yoses, Yahuda pad Simon tako? Sukum nan mongosonhiy ko tan atə miya á ráka ta ko?” Vurnan, á ngumam ngə təbi nan ta. ⁴Aso Yeesu a ba tan: “Məzliy á rá đuvakan hərəñ ngra məjivid kó amaka bām, ama a hur slala miyakan aran, awuzla muwuy nanhiy pad sukum nanhiy ná, a đuvakan hərəñ ta”. ⁵Yeesu á gí kiisa tatiy aran ta, si á bəc-han angə məsi-jiji numunhay, á mbula tan. ⁶Kiisa á gán vur mevel tan məsi gədan ná. Adəba-nan, Yeesu á lə’a slalahiy ngə ruwiy nana, á dubuna tan god. ⁷Á zəlow gawla-nanhiy kru ngan cew, á vula tan gədan angə musuduk lambahay, aso á sləná tan ciw cew. ⁸Á vula tan gasa hana: “kənja jam god a han i sli mulak kum ta. Kə jam god’a zúm ta, kó birtete, kó dala ne’ a han ko ná kə jam ta, si ganday. ⁹Cam tarakhiiy bla, ama kə kam zana ciw avə vu ta. ¹⁰A ba tan mon: “Da kə cām le a hur slala numon, hiy məsa təbaka kum’ana, cufam aran há tapas kum məsa bam vri slala nana. ¹¹Da kə cām le a hur slala, á təbaka kum ta malla á cənáka kum mi ta ná, bam vranan, tukaka logoda ngə vu sar kumhiy tuk tuk vra, asa gi seydi angə tan. ¹²Gawla-nanhiy tuwan á bām, á təlám-mi ngra məzliy ba a mbəđaka mevel tanhay, a pulaka mangran tanhay. ¹³Á bulám setenehiy hada, á puyáka tan mal ngra məsi-jijihay, á mbulaka tan. ¹⁴Buy Hirudus á cəná labara ngə Yeesu, vur kó ama bām slimid ngə Yeesu á rá zəl. Numunhiy á rá bam: “Yuhanna məgi-batem á sləkəđ le vri muc. Nan tə gədan ngə gí kiisahiy ana, vurnan. ¹⁵Ama numunhiy ko a bam ná: “Í Eliya.” Mekelenhiy ko a bam: “Í məjivid kaba məjividhiy ngə zle-zlehay”. ¹⁶Hirudus mə cəná ná, a bi: “Í Yuhanna məgi-batem. Í bukan hərəñ le, ama á sləkəđow le mon.” ¹⁷Bá anja Hirudus tə hərəñ nan á vul gasa le ba a jaka Yuhanna, a juwakan i viñ ngə danğay. ¹⁸Vur Yuhanna á ban le ngra Hirudus: Kə zuba ngos ngə sukum đik tatiy ta.” ¹⁹Vurnan, Hirudiya a wud pura Yuhanna avə ri ta. A wud ngə kan siifa. Ama a luma jivid nan ta, ²⁰vur Hirudus a zluwun tə Yuhanna, vur á səná le ni mbru denja, ni mbru jenja. A rá jəgəna mezlen mezlen. Ama da Hirudus á ra kəđ slər atə Yuhanna na, á rá zluwun di, kó kəna ko ná a wud ngə kəđa-slər atə nan bla. ²¹Hən ngə ləka yi ngə Hirudus mə dukow ná, a tri hən mezlen avə Hirudiya. Hirudus á gi god a zum ngra madədan ngi ruwuy nanhiy atə məwi-soojehiy dubu atə madədanhiy ngi Galili tubiya. ²²Zəñ diili ngə Hirudiya á cawa, á brək, á vulañ mumul ngra Hirudus atə mələk nanhay. Buy a ban ngra diili aha: “cufudiy god ka mə wud, i vuluw de.” ²³A hudum ka hana: “I vuluw god ka mə wud le bam, ko da i wudəkaka gibuy đu wudak ko ná. ²⁴Zəñ diili aha á bawa, a ban ngra mumon: “I cufudan mike?” A mbədan angan: “Hurun ngə Yuhanna məgi-batem. ²⁵Kutum zəñ diili a mow avə buy, a ban: “I wud kə vuliy hurun ngə Yuhanna məgi-batem beslek ane a hur kotomo.” ²⁶A jan mevel a buy, ama a wud ngə zləka ta, vur hudum nan ambun mələk nanhay. ²⁷Aso a slən pal a wuzla sooje məjəgən nanhay, a ban anja a ra sow di hurun ngə Yuhanna. Sooje aha á bí i viñ ngə danğay, a bukan hurun a Yuhanna. ²⁸Á sow di hərəñ aha a hur kotomo, a vulañ di ngra zəñ diili ná. Nan ko á vulañ di a mumon. ²⁹Gawla ngə Yuhannahiy mə cenakan ná, á sakawa, á zubaka vagiy ngə Yuhanna, á luəakan. ³⁰Məslənhiy ana á makawa, á kusám ambun Yeesu. Á bakán god tán mə gám atə god tan mə dubunaka tan di ngra məzliy tubiya. ³¹Ama məzliy hadiy á rá sakawa, á rá bam, kəna Yeesu atə gawla-nanhiy á lumám han ngə zuma god ta. Vurnan, a ba tan: “sokow, i ram i liñ məsi mənəna mi aran, ba kə muskamvu ne’.” ³²Aso á cam i papalam, á bām mugurvu tan, i liñ mənəna me aran. ³³Ama məzliy hadiy a puraka tan le á rá bam, yo a sənaka liñ tan mə rá ram aran le, aso á bokow bujuk tubiya vri slala tubiya, á kəlám tə sar, á dukam i liñ aha mbak Yeesu atə gawla-nanhay. ³⁴Yeesu mə po-sar vri papalam ná, á purá zəgəduw hana. Á gakan ircece, vur tán kaba tumunhiy mənəna məjəgan. A zlá dubuna tan godhiy wal wal. ³⁵Pas á rá đəđ ndok ná, gawla-nanhiy á sokow avan, a bakan: “Liñ a đəs le, liñ hana ko nan ba’.” ³⁶Pula məzliy anja bam ngri slala ngə buhhiy atə gwe gwehay ba á rá həđəkam god’a zum.” ³⁷Yeesu á mbəđatan angan: “Kum aha vulaka tan god’a zúm.” Gawla-nanhiy a bakan: “Kə wud i ram, i zəzaka suloy đagala skat ciw ngə həđəka tepeske ba a zumaka ko?” ³⁸Yeesu a ba tan: “Kum tə tepeske kite ka? A ram, purakan.” Á puraka ná, a bakan: “Miya tə tepeske zlum atə klif cew.” ³⁹Aso Yeesu a ba tan ngra Gawla-nanhiy anja a cəfaka mezliy tokola tokola angə kukus tukuzan. ⁴⁰A cəfaka mezliy skat skat, kokru zlum kokru zlum. ⁴¹Aso Yeesu zuba tepeske zlum atə klif ciw ana, á zuba ri a mon, á gan sise a Bimulvun. Aso á petəsá tepeske, á vula tán di ngra Gawla-nanhiy ba a wudəkaka tan di a məzlay. Klif ciw ana ko á gá ka kaba nana. ⁴²Tan tubiya á zumam, á nəham. ⁴³Gawla-nanhiy á cəkəlaka məndər ngə tepeske atə klif ana, á nəham kəndiy kru ngan cew. ⁴⁴Məzliy mə zumam tepeske ana a gam zilhiy god’a dubu zlum. ⁴⁵Adəba-nan, Yeesu a ba tan ngra Gawla-nanhiy anja a cam i papalam, á rám mbak nan ngri Baytisayda, tə dəba muzaw, ba nan ko a mbəđa tán mi ngra zəgədaw. ⁴⁶A mbəđa tán mi ná, á bí a muwa nge đuwula-mi. ⁴⁷Hukud á gí ná, papalam ko nán awuzla yam, Yeesu nán a ruwuy nán pal. ⁴⁸A pura Gawla-nanhiy ara kəđamvu ngə bula papalam, vur tan ti ri nge himed, rak tə li’iñ ná, á sow avə tan, á rá ru angə yam tə sar, kaba á řa cuha tan. ⁴⁹Mə purakan á rá ru angə

yam aná, á bám anna i setene, á wudám. ⁵⁰Vur taŋ tubiya á puráka le, á zluwunam. Ama kutum Yeesu a ɓa taŋ: “Sukaka mevel kumhay, i ya, kə zluwunam ta!”⁵¹Aso á ci i papalam, himid á ceci. Á gá taŋ kiisa ngra Gawla naŋhay haɗa. ⁵²Vur a wulukaka kiisa ngə tepeske aná ta, vur mevel taŋhiy gədaŋ. ⁵³A tuwudaka muzuw ná, á dukam i ruwiy ngə Genezaret, á dəraka papalam taŋ a iy dədək. ⁵⁴A bokow vri papalam, kutum məzliy á sənáka Yeesu, ⁵⁵á kəlokow vra a ma bam i ruwuy nana, á sákaŋ di məsi-jijihiy mə hənaŋ aŋgə lihənhay. ⁵⁶I liŋ Yeesu mə rú le bam, i slala, i walaŋhay, data ko i slala ngə ɓuhhay bam aná, məzliy á rá hənaka məsi-jiji taŋhiy i lumo, á rá hərəkakaŋ ɓa məsi-jijihiy a lumaka ngə wusa mi ngə zana naŋ. Məwusakahiy le tubiya á mbulam le.

Chapter 7

¹Farisahay atə məzliý numunhiy nga wuzla madadan̄ ngə bimujuwanhiy á sokow vri Urisalima, á kusám avə Yeosu.²Á puráka numunhiy gawla nanhay á rá zumam god mənəna buna han̄, a mbəðovra á bunaka han̄ kaba ngə zuzuk ngə farisahiy mə cufudán̄, .³Vur Farisahay atə yahuduhiy tubiya á rá kam alesl angə zuzuk ngə didehay; a zumam god ta si da á bunaka han̄ tanhiy le ced' ced' dagay. ⁴Da á mokow le vri luumo ná, a zumam god ta si da á bunam le dagay. Á rá ðuvakan̄ hərən̄ ngra godhiy wal wal mə dubunaka tan̄ dihiy ngə kəsa tan̄, ani kaba buna god ngə si yamhay, tingilin̄hay, atə taasa ngə biri gagazan̄hay.⁵Farisahay atə madadan̄ ngə bimujuwanhiy á cufudaka Yeosu: “Gawla ðikhay a ngumam ngə spá zuzuk ngə dide miyahiy ta ná vur mike? á rá zumam god tə dili avə han̄.⁶Yeosu á mbəðá tan̄ an̄an̄: “Bi məjivid̄ Esaya məjá ði'is nan̄ angə kúm aná, á gí le. Kúm tə kociy tu'ufhay. Á tuhá ká hana: “Bimulvun̄ a bi ná: məzliý hanahiy á rá hulumakiy avə mi kəna ndok, ama mevel tanhiy tan̄ dren̄ avə ðo. ⁷A rá gərdam ambun̄ ðu ngataran̄, vur á rá dubunaka tan̄ mihiy siya ngra məzlay.⁸Yeosu a ba tan̄: “Kə púlaka gasa ngə Bimulvun̄ mbák, kə rá kam alesl angə gasa ngə məzlay. ⁹Aso a bá tan̄ avan̄: “Gasa ngə Bimulvun̄ ná kə zəgakan̄, ba ngə spá zuzuk kum. ¹⁰Muusa á bi le: “Duvan̄ hərən̄ ngra bunuk atə munok. Mbru á bi mezlen̄ta le angə cinen̄ malla mumun̄ ná, si a kəðaka vagay.¹¹Ama kúm, kə rá bam: “zlaya ngə zlili ðu anja ya məsa jinuw tə nan̄ ná, á trí “koorbaan” le, mbəðovra: “Í vulan̄ di le ngra Bimulvun̄” ¹²da kəna ná á jiná cinen̄ atə mumun̄ mata ko ndok. Kə rá təbakān̄ de. ¹³Kəna so, god Bimulvun̄ mə cufudá le ko ná, kə rá riyaka tə zuzuk kumhay, kúm mə rá dubunaka tan̄ di ngra məzlay ná. Kə rá gam godhiy wal wal hadiý məbám vu atə hana. ¹⁴Yeosu zəlo məzliý ngə só avan̄ ma, a ba tan̄: “jəkakiy slimid̄, cənan̄an̄. ¹⁵God̄ nga mahiy mə ci a hur mbru ná, a gan̄ aslef ta. Ama god̄ mə bow vran̄an̄ aná, mə gan̄ aslef ná, í nan̄. ¹⁶[Məcer slimid̄ ná, anja cənan̄.]¹⁷Yeosu á púlá zəgəduw ná, á cí ngra ven̄, gawla-nan̄hiy á cufudakan̄ mbəðovra ngə mi mən̄gan̄ tə ngi nana, ¹⁸a ba tan̄: “ kúm ko ná sin anita avə kúm ko? God̄ mə ci a hur mbru ná a gan̄ aslef ta ná, kə wúðəkaka walan̄ nan̄ tako? ¹⁹vur a ci a hur mevel nan̄ ta, ama a hur kocay, adəba-nan̄ a sa bawa ngri goden̄ . Yeosu á bi kahana ba a tri di god'a zúm tubiya mə bunan̄.²⁰A ba tan̄ ma: “god̄ mə bow vra hur mbru ná, mə gan̄ aslef ná, í nan̄.” ²¹Vur a hur mbru, a hur mevel ngə mbru ná, wulək mezlen̄tahiy á rá bokow vran̄an̄, á rá ram tə mbru ngra gi barlaw, ngri hul, ²²ngri gi madama, ngri abur, ngri gi manjacer, ngə sli slar, atə god̄ ngə mesem, atə sulon̄, atə zəvu, atə gəla hərən̄ atə wulək dogolek. ²³God̄ lamba' hanahiy tubiya á rá bokow vra hur mbro, a gakan̄ aslef.²⁴Yeosu á sləkəð vran̄an̄, á bi ngri ruwiý Tirus. Á cí a hur hiy numon̄, a wud̄ məzliý anja sənaka ta. Ama á ðúm tatiy ta. ²⁵Aso ngos numun̄ ada, setenehiy á rá gakan̄ víyá ngra zən̄ nan̄ mongoson̄, á cəná labara ngə Yeosu, á sow kutum avan̄, á gərđi ambun̄ nan̄. ²⁶Ngos ‘aha í ngos Yunaninko, ngi sukuy ngə Sirofinikihay. Á hərəka Yeosu anja ðula musuðuk lamba vra hur zən̄ nan̄. ²⁷Ama Yeosu a ban̄ ná: “Pula zəriy a nəham dagay, vur kə zuba god'a zúm a zəriy kə vula tan̄ di ngra zəriy-krihiy ná, á bívu ta”. ²⁸Ngos ‘aha a ban̄: “Kəna Buy ðo, ama kó zəriy-krihiy nga si tabəl ko ná, á rá zumam ðaf mə dəð' vra mi zəray.”²⁹Aso Yeosu a ban̄: “Vur bi ðik hana, a ru god̄ ðek, musuðuk lamba' ‘ha á bó le vra hərən̄ zən̄ ðek”. ³⁰Ngos ‘aha bí a hiy ná, á lumá zən̄ nan̄ mə hənan̄ angə lihən̄, musuðuk lamba' á pulá le ndok.³¹Adəba-nan̄, Yeosu á bí vri ruwiý Tirus. Á cuh ti ruwiý Sidon, á mí ti futan̄ Galili, á duk i ruwiý məzəlaka “Walan̄hiy-kru”. ³²Á sakan̄ di məðəgəzlá, məðəðan̄. Á həkaka anja bəcan̄ han̄.³³Aso Yeosu á bo di vra wuzla zəgəðaw, á cəca nán̄ pal, á can̄ məzəriy-han̄hiy nan̄ a hur slimid̄hay, yo á gi tazlay avə məzəriy-han̄hay, á wusan̄ irne tə nan̄. ³⁴Aso á zuba ri a mun̄, á nə'ac, a ban̄ ngra mbru ‘aha: “Effata” , a mbəðovra “wun”. ³⁵Kutum slimid̄ nan̄ á wún, god̄ mə juwan̄ irne ná, á pəsak, á zlá bi mezlen̄-məzlen̄.³⁶Yeosu á ba tan̄ anja baka bi nana ngra mbru ta. Ama ko nán̄ mägá tan̄ dulgi hadiý koná, tán̄ á wudaka bi nana há a fún gəðan̄. ³⁷məzliý mə cənáka bi nana le tubiya á gá tan̄ kiisa le hada, a bam: “God̄ mägá le bama, mezlen̄ a bus ta! Á gá kó məðəgəzláhiy ko á rá cənam, yo məðəðán̄hiy ko á rá bam mezlen̄-mezlen̄.

Chapter 8

¹Tapas nana zəgəduw á kus ma. God a zúm anita avə tan ná, Yeesu á zəlo gawla-nanəhay, a ba tan: ²“Irece á rá giy vur məzliy hanahay, vur tan atə miya god’a hən makər ane, god’a zúm ko anita avə tan. ³Da i mbəďá tan tan mi le, á bām le a hiy mənəna zuma god ná, asa gam ble a jivəď . Ani numun tanhiy á sokow pad’ vri lin dren. ⁴Gawla-nanəhiy a bakan: “Awuzla buh hana ná, isa lumam god’a zúm ama məsa ndəla tan ngra məzliy hadiy ká hana ná ka?” Yeesu á cufúďa tan: “kúm tə tepeske kite ka?” Á mbəďákan anətan: “tarna.” ⁵A batan ngra məzliy anja cufam. Aso á zuba tepeske tarna ‘aha, á gán sise ngra Bimulvun, á pətəsa tan; á vula tan a gawla-nanəhiy ngə wuďəkaka tan di a məzlay. Gawla-nanəhiy á gáka kəna. ⁷Tan tə klif memedənhiy ne’ ma. Yeesu á gán sise Bimulvun. Aso a batan gawla-nanəhiy anja wuďəkaka tan di ngra məzlay. ⁸Məzliy tubiya á zumam, á nəham. Gawla-nanəhay á cəkəla mə ndər nan, a nəham kəndiy tarna. ⁹Məzliy nana a gam god’a zilhiy dubu mufad; aso Yeesu á mbəďá tan me. ¹⁰Á cí kutum ngri papalam atə gawla-nanəhay, á bí ngri ruwiy Dalmanuta. ¹¹Farisahay á sokow á rá ngəlam-wúy atə Yeesu. A wuďam ngə a kociy nan. Vurnan, a bakan anja bəga tan god mə sow pad’ a mon. ¹²Yeesu á nə’əc ta kocay, a bi: “Məzliy hanahiy á rá spam bəgi vur mike? Gisiñ i rá ba kúm, a lumam bəgi nana ta ndəďa” ¹³Aso á púlá tan, á mow mun a hur papalam, á tuwuď tə dəba muzaw. ¹⁴Gawla-nanəhiy á piyikám hərəñ ngə ji god’a zúm a han. Tán tə Tepeske pal ndok a hur papalam. ¹⁵Yeesu á gá tan dulgi, a ba tan: “Gam alesl tə awuďi ngə farisahay atə ngə Hirudus. ¹⁶Gawla-nanəhiy á gám ngəlam wúy, a bam: “Á bi ká hana ná, vur miya tə tepeske ta.” ¹⁷Ba Yeesu á səná god tán mə bām aná le, á cufuďa tan: “Kə bam, kúm tə tepeske tavur mike? Kə sənaka tako? Há beslek ko kə sənám god tako? Mevel kúm gədanhiy ko?” ¹⁸Kúm tə rihay, kə puram ta; kúm tə slimidham, ama kə cənam ta. Kə wuləkam ta ko? ¹⁹Tapas ya məwúďəka tan tepeske zlum ngra məzliy dubu zlum aná, kə nəham kəndiy kite tə məndər nan ka? Á mbəďákan anətan: “kru ngran cew”. ²⁰Yeesu á ba tan: “Ya məwúďəká tan tepeske tarna ngra məzliy dubu mufad ‘aná, kə nəham kəndiy kite tə mə ndər nan ka? Á mbəďákan anətan: “tarna”. ²¹Aso Yeesu a ba tan: “Haani ko, kə sənám god ta ko?” ²²Á dukam a Batisayda ná, aran məzliy á sákan di huluf ngra Yeesu, á hərəkakan anja bəcan han. ²³Yeesu á jan han ngran huluf ‘aha, á bí di a dəba slala. Aso á pútək taslay angə rí ngə huluf ‘aha, á bəcan han, á cufuďan: “kə rá pur ri ko?” ²⁴Huluf á zuba rí , a bi: “ Ha’aw, I rá pur məzlay, ama kaďa wuďishiy mə rá lə’am. ” ²⁵Yeesu á bəcan han avə rí ma, rí nan á wún, á rá pura god tubiya tə mezlen-mezlen. ²⁶Aso Yeesu á mbəďán me, a ban: “ Bi god đik a hay, kənja ci a hur slala ta.” ²⁷Adəba-nan, Yeesu atə gawla nanəhay á bām griy slalahiy nga cakiy Kaysariya filippi. A jivid so ná, á cufuďá tan: “Məzliya á rá bam ná, yí waka?” ²⁸Á mbəďákan anətan: “Numunhiy á rá bam, ki Yuhanna mēgi-batem. Numunhiy ko á rá bam ki Eliya. Mekelenhiy ko á rá purakuw kaďa mbru pal awuzla məjividhiy nga zle. ²⁹Yeesu á cufuďá tan: “Na kúm ko ná, kə rá bam ná, yí waka?” Piyer á mbəďán anətan: “Ka ná, ki Kristu”. ³⁰Aso Yeesu á gá tan dulgi tə huma, a ba tan: “Kənja bakan di ngra wa ta.” ³¹Aso Yeesu á zlá bi ngra gawla-nanəhay, a ba tan: “Si Manəgal ngə Mbru a si víyá haday; məzliy cawwahiy , mēgi-sedegehay atə madəfan ngə bimudəvanəhay ko a sa zəgakan. A sa kəďaka vagay, ama hən makər adəba-nan ná, a sa sləkəď vri muc. ³²Á ba tan di njah a vra vra. Piyer guca guc’ muruvay, á zlá mbəďán həran. ³³Ama Yeesu mbəďow re, á purá gawla-nanəhay, a so á buca Piyer, a ban: “Krəh dren, Satan. Wulək đikhiy i wulək ngə məzlay, ama i ngə Bimulvun ta. ³⁴Aso Yeesu á zəlo zəgəduw atə gawla-nanəhay, a ba tan: “Da mbru a wuď a spiy-is ná, si a pula wulək avə hərəñ nan, a kusuwa hodum məgluwan nan, a səpiy-es. ³⁵Vur mbru mə wuď ləha siifa nan ná, a sa zəzan. Ama mbru mə zəza siifa nan le vur do atə vur Labara-Mezlen ná, a sa ləhan. ³⁶Da mbru á lumá duniya le tubiya ngra nan, ama á zəza siifa nan le ná, á jiná avə mike? ³⁷Malla god ada mbru mə vula tatiy ngə mbəďá siifa nan ko? Anita ndəďa. ³⁸Da mbru á gí ti ya mesem le, yo á mesem le tə mingibi du awuzla məzliy mezlenətahay, mēgi manjacərhiy ná, Manəgal ngə Mbru a sa gi di mesem aya, tapas nán mə sa so atə hesle jənənahay a hur duduk ngə Cinenj.

Chapter 9

¹Yeesu á ßa tañ moñ: “Gisiñ i rá ßakóm: Mæzliy numuñhiy awuzla kúm aka a mucam ta, si da á puraka gibuy ngə Bimulvun á só le tə duduk nañ.” ²Hən merkəđ adəba-nañ, Yeesu á zußa Piyer, Yakuba atə Yuhanna, á rú tañ há aŋgə muwa mə gəlan, táñ mugurvu tañ. Vu nañ á mbəđí aŋgə rí tañ. ³Zana nañhiy á wucidám babarañ tal, mbru pal a hur duniya á ndil ßa a wuciða zana kəna ta. ⁴Aso Eliya atə Muusa á bəgáka tañ vu, á rá kəđam slər atə Yeesu. ⁵Piyer a ßañ a Yeesu: “Kurguli, miya á ra ka ná, mezleñ a ßus. Pula i dīyam guđukhiy makar, pal ŋgaka, pal ngə Muusa, numuñ ko ngə Eliya. ⁶A səna gođ nán mə rá ßi ta; vur nán atə gawla mekeleñhiy cuw ‘aná, zluwun á ca tañ le hađiy avə vó. ⁷Gazlavay á po sar, á sərəta tañ, aso á cənám iy numuñ á rá ßi arañ: “Hani Maŋgal đú awulawa, cənakañ me”. ⁸Á rañ á rañ si ná, gawla nanahiy á purám rí a cakiy tañ, ama á purám mbru mata, si Yeesu məndər atə tañ. ⁹Á rá pokow sar vra muwa aha ná, Yeesu á gá tañ dulgi, ßa gođ tañ mə purakañ aná, anja ßam di a mbru ta. Si da Maŋgal a Mbru a sa sləkəđ le vri muc đagay. ¹⁰Á kám alesl tə ßi hana, ama á cufudám awuzla tañ: “Sləkəđ vri muc ana, a mbəđovra mbrike?” ¹¹Aso á cufudáka Yeesu: “Madađañ ngə Bimujuwañhiy á rá ßam si Eliya a so đagiy ná vur mike?” ¹²Á mbəđá tañ angañ: “Giseñ, Eliya a so đagay, a dīya godhiy tubiya. Bimutuhañ a ßi si Maŋgal a Mbru a si víyá hađiy, yo ko mæzliy a rəsakañ ná vur mike? ¹³Ama I rá kúm: “ßa Eliya á só le , mæzliy á gákañ gođ tañ mə wúđám le, kaba mə tuhakañ angañ.” ¹⁴Á dukam a cakiy gawla numuñhiy ná, á puráka zəgəduw hađiy mə kusañ a cakiy tañ. Madađañ ngə Bimujuwañhiy á rá ŋgəlam-wuy atə tañ. ¹⁵Mæzliy á puraka Yeesu ná, á gá tañ kiisa hađay. Á kəlákawa, á sokow á jákán hañ. ¹⁶Yeesu á cufudá gawla-nañhay: “Kə rá ŋgəlam-wuy atə tañ avə ßi mike?” ¹⁷Mbru pal awuzla zəgəduw á mbəđañ angañ: “Kurguli, i súw di maŋgal đú, nán tə setene mədədañ a hərəñ” ¹⁸Liñ setene nana á mə ja le bam ná, á rá zəgədañ a ruway. Moŋgofok a bo tə me, a kriđ sleñ, yo vu nañ a mbur cocorok. Í cufudá gawla đikhiy ßa a mbulakañ setene hana, ama á funá tañ gədañ le. ¹⁹Yeesu a ßa tañ: “Hey, Kúm, mæzliy mənjinə təbihay, isa ndər atə kúm há tuwuna ka, yo isa ßusa kúm di há tuvuna maka? Sakiy di maŋgalañ ‘aha!” ²⁰Á sakañ di. Maŋgal aha mə purá Yeesu ná, kutum setene ‘ha á wusañ, á zəgəda a ruway, á bədigil, mi nañ á bow di moŋgofok. ²¹Yeesu á cufudá cinen: “Á zlán zle tuvuna ka?” Cinen a ßañ: “Zle tə zañ. ²²Setene ‘ha á rá zəgəda is hađiy ko i avu, ko i yam ßa a zəzañ. Da kə ga tatiy ná, ambuh pura miya ircece, jina miya!” ²³Yeesu á mbəđañ angañ: “Kə məbi: Da kə ga tatiy ná, vur mike? Gođ mə funañ gədañ ngra mətəbi anita, gođ tubiya a gi vó. ²⁴Kutum, cinen a maŋgal ‘aha á ßi tə iy a moñ: “I təbá le, ama í gođ gər vur ya, ambuh jinay!” ²⁵Yeesu mə purá zəgəduw mə rá kəlow ngə sow avə tañ ná, á slán huma ngra setene ‘ha : “Ka, setene mədədañ, mədəgazla! I rá ßaw: bow vra hərəñ maŋgal hana, kə mow rí ngə ci avañ mata.” ²⁶Setene tuwañ á wuđí, á juruwuđa maŋgal ‘aha, á bí vra’vañ. Aso á tri ka məmucan, há mæzliy hađiy a ßam: “Á muc le.” ²⁷Ama Yeesu á jañ hañ, á sləkədañ, á cici đeñ. ²⁸Yeesu á ci a hur viñ ná, gawla-nañhiy á cufudáka tə sumođ: “Miya ná, í buláka setene nana tatiy ta vur mike?” ²⁹Yeesu mbəđá tañ angañ: “Gədañ mekeleñ mə ßula hulfa setene hana anita, si tə đuwula-me .” ³⁰Á sləkəđam vrarañ, á cuham ti ruwiñ Galili. Yeesu a wuđ kó mbru anja səna liñ nán arañ ta. ³¹Vur á rá ßa tañ mi ngra gawla-nañahay, a ßa tañ: “A sa vulaka Maŋgal ngə Mbru asə hañ mæzlay. A sa kəđaka vagay, ama hən makər nañ ná, a sa sləkəđow vri muc.” ³²Gawla-nañhiy á sənáka mbəđovra ngə mi hana ta, ama zluwun á gá tañ ngə cufuđ nañ. ³³Á dukam i Kafarnahum. Á cám a hur hiy ná, Yeesu á cufudá gawla-nañhay: “Kə rá gam mi a jiviđ ‘aná, vur mike?” ³⁴Ama á cufam lek’lek, vur á gám mi le a jiviđ avə ngə səná mə funa tañ tə madađañ awuzla tañ ná, i waka. ³⁵Yeesu á cəfi, á zəlow gawla nañhiy kru ŋgañ cew, a ßa tañ: “Da mbru a wuđ a tri nán ambuñ ná, si anja a ga hərəñ nañ kaba nán ŋga dəba mæzliy tubiya, a tri gawla ngə mæzliy tubiya.” ³⁶Aso á zúb zañ məciđek, á cicañ deñ awuzla tañ. Á gumba’ gumba’ atə nañ, a ßa tañ ngra gawla-nañhay: ³⁷“Mbru mə təbá zañ məciđek ka hana le, vur slimid’ đú ná, á təbi ní ya. Mbru mətəbiy le ná, á təbi ni í ya ta, ama mbru mə slənow ya. ³⁸Yuhanna a ßañ ngra Yeesu: “Kurguli, í purám mbru numuñ le da, á rá bul setenehiy tə slimid’ dek. Anja í wuđám ngə tək nañ, vur nán atə miya ta.” ³⁹Ama Yeesu a ßa tañ: Kə təkáka ta, vur mbru məgi kiisa tə slimid’, adəba-nañ a giñ suwiđ ná, anita. ⁴⁰Vur mbru bām da á gá miya vrum ta ná, nana nán atə miya. ⁴¹Vur da mbru á vula kúm yam le vur slimid’ đú, yo vur kúm mæzliy ngə Kristu ná, i rá ßa kúm, gisiñ a sa lum gər nañ. ⁴²Da mbru á cí mbru məciđik ngə wuzla mətəbi đuhiy le a hur məngrañ ná, ŋgama mə luwakañ ŋgurvun avə ay, a zəgaka ŋgri bulay. ⁴³Da hañ đik á rá ci tə ka i məngrañ ná, buka vra, ŋgama ka mə ci a hur siifa ngə sete te hañ pal, avə ka məci tə hañ đikhiy cew a hur avu mə muc đá’ ta ná. ⁴⁴[Arañ ná, mimiyuw mə zumam vuhay a mucam ta, avu ko a muc đá’ ta.] ⁴⁵Da sar đik á rá ci tə ka i məngrañ ná, buka vra, ŋgama ka mə ci a hur siifa ngə sete te sar pal, avə ka mə ci tə sar đikhiy cew a hur avu mə muc đá’ ta ná. ⁴⁶[Á rañ ná, mimiyuw mə zumam vuhay a mucam ta, avu ko a muc đá’ ta.] ⁴⁷Da rí đik á rá ci tək a hur məngrañ ko ná, huzluka vra, ŋgama ka mə ci i gibuy ngə Bimulvun ka gozlom avə mə zəgakuw a hur avu tə rí đikhiy cuw tañ ná. ⁴⁸Á rañ ná, mimiyuw mə zumam vuhay a mucam, avu nañ ko a muc đá’ ta. ⁴⁹Vur mbru bām avu a sa buna kaba mandañ. ⁵⁰Mandañ í gođ mezleñ,

ama da lemma naŋ á bí le ná, a sa makaŋ di mbri ma ka? Si kə tram məzliy kaba mandaŋhay. Cufam zuy zoy atə wa bam.”

Chapter 10

¹Yeesu á slækæð vri liŋ nana, á rú ŋgri ruwiy Yahudiya, a dæba mizuw Urdun. Mæzliy á kusam kós ambuŋ naŋ ma, á dubuna taŋ goð kaða ŋgra zle. ²Farisa numuŋhiy á sokow avaŋ, ða a cam a kociy naŋ. Á cufuðákaŋ: «Bimuduwaŋ á pulá jivid le ða mbru a ðula ŋgos naŋ ko?» ³Yeesu á mbæðá taŋ aŋgaŋ tə cufuð hana: «Muusa á ðá kúm mbrike?» ⁴A ðakaŋ: «Muusa á pulán jivid le ŋgra zil ða a tuh ðerewol ŋə ðula ŋgos naŋ.»

Chapter 11

¹Tañ mēsa cam gwe i Urusalima, ti viy ngə Baytifaji atə Baytaniya a cakiy muwa Jaytun ná, Yeesu á slən gawla nanhiy cew, ²a ɓa tañ: “Á ram a hur slala ngə mbun kum hana. Da kə cá m le aran ná, kə sa lumam zəŋ zunɡo mə juwan, mbru á jəɗ ɗa’ anɡan ta. Psəkakan di, sokow de. ³Da mbru á cufudá kum le: “Kə pseka vur mike?” Bakan: “Məwí-vu mə rá wud, a sa mo di mun kutom”. ⁴Aso a bām ná, á lumám zəŋ zunɡu a mijivid, mə juwan a mahay mbru numon, a psəkakan. ⁵Məzliy ngaranhiy á cufudáka tañ: “Kə gam mike? Kə psəkaka zəŋ zunɡu nana vur mike?” ⁶Á mbəɗáka tañ anɡan kaba Yeesu mə ɓa tañ ná, aso məzliy ‘aha á pulaka tañ. ⁷Á sakan di zəŋ zunɡu nana ngra Yeesu, á páka zana tanhiy anɡan, Yeesu á jid anɡan. ⁸Məzliy haɗiy á ciyaka zana tanhay a jived, numunhiy ko á ngəlam han a wudishay, á páka tañ a jived. ⁹Məzliy mə kám ambun Yeesu atə mə kám tə ɗəba nan tubiya á wudám, a ɓam: “Hosanna, zuy anɡə mbru mēso tə slimid ngə Mewí-vu. ¹⁰Zuy anɡə gibuy ngə cine miya David mēsa sawa. Hosanna, gí duduk tubiya ngra Bimulvun a mun. ¹¹Yeesu á cí i Urusalima. Á cí a hur viŋ ngə ɗuwula-mi aya, á purá goɗ ngə hurunhiy tubiya. Liŋ á rá ɗəs ná, á bí atə gawla-nanhiy kru nɡan cew ngra Baytaniya. ¹²Duwul nan á bokow vri Baytaniya ná, Yeesu á cən may. ¹³A zuba ri ná, á pur uruf tə kalaf didikka, á rú ɓa pura da a lum zan avan kone. Ama á duk asə nan ná, á lum si kalafhiy ndok, vur i hən ngə yi ngə uruf taron. ¹⁴Aso Yeesu a ɓan ngra uruf aha: “Mbru a sa lum zan avə ɗik ɗa’ mata.” Gawla nanhiy ko á cənáka le. ¹⁵A dukam i Urusalima ná, Yeesu á cí i viŋ ngə Bimulvun. Á zlá ɓula mēgi tererehay atə məhəɗəka goɗhiy vri viŋ ngə Bimulvun. Á budunɡusa tabəl ngə məmbəɗá dalahay atə janga ngə mēgi-cakala a agonokhay. ¹⁶Á púl jivid ɓa mbru a cuh tə gazlanga a hur viŋ ngə Bimulvun ta. ¹⁷Aso á dubuna tañ goɗ, a ɓi: “Bimutuhan a ɓi ná: Viŋ ɗu a zəlaka viŋ ngə ɗuwula-mi vur zəgəduw tubiya. Ama, kúm, kə trám di butum ngə məpí-ríhay”. ¹⁸Madadan ngə mēgi-sedegehay atə buy Bimujuwanhiy mə cənaka ɓi hana ná, á səpám wiwir ngə kəɗa Yeesu vagay, ama á rá zluwunam di, vur dubun nanhiy á gá tañ kiisa le ngra zəgəduw tubiya. ¹⁹Liŋ á ɗis so ná, Yeesu atə gawla nanhiy á bām vri walanhay. ²⁰Duwul nan piprek, á rá cuham ná, á puráka uruf tuwan á mu’ul le, há tə slaslalak nan tubiya. ²¹Piyer á wuləká ken, a ɓan ngra Yeesu: “Kurguli, pura uruf ka mə nəsa ná, á mu’ul le”. ²²Aso Yeesu á mbəɗá tañ anɡan ngra Bimulvun: “Təɓaka Bimulvun!” ²³Gisɪŋ, i rá ɓa kóm: Da mbru á ɓán le ngra muwa hana: ‘Krəh liŋ hana, ɗəɗ a hur bulay, da á wulək cuw cuw a hur mevel nan ta, ama á təɓa le, goɗ aha a sa gí ná, a sa gí ká nan kasls. ²⁴Vurnan, i rá ɓa kúm ná: “Goɗ tubiya, kúm mə rá cufudam ɗuwula-mi ná, təɓaka kə lumaka le ndok, na kə sa lumakan gisen. ²⁵Da kə cicam le deŋ ngə ɗuwula-mi, da goɗ á juma kúm le atə mbru ada ná, pulakan mənɡran nan ɗagay, ɓa Cine kum ngə mun ko a pula kúm mənɡran kumhiy ya. ²⁶[Ama da kə puláka mənɡran ngə numunhiy ta ná, Cine kum ngə mun ko a pula kúm mənɡran kumhiy ta ya.] ²⁷Á mām mon ngri Urusalima. Nan mə rá li’i a hur viŋ gə Bimulvun ná, madadan ngə mēgi-sedegehay atə ngə ɓimudəwanhiy paɗ məzliy cawwahay á sokow avan. ²⁸Á cufudákan: “Məvuluwɡədan ngə gá goɗ hanahiy ná, i waka? Mə púluy jivid ngə gí tañ ná, i waka? ²⁹Yeesu á mbəɗá tañ anɡan: “Ya ko i wud ngə cufudá kúm goɗ pal aya. Da kə mbəɗákiy le anɡan ná, ɓa ya ko i sa ɓa kúm mbru vuliy gədan ngə gá goɗ hanahiy aná ya. ³⁰Yuhanna mēgi batem aná, mə vulan gədan aná, i waka? Bimulvun ko malla mbru tətran? Mbəɗakiy anɡan so. ³¹Aso á ngəlam-wuy i walan tañ, a ɓam: “D’ani i ɓam le: ‘I Bimulvun’ ná, a sa cufuda miya: ‘Kə təɓaka ɓi nan ta vur mike?’ ³²Yo da i ɓam le: ‘I məzliy ko ná, i zluwunam tə zəgəduw ma, vur məzliy tubiya á sənaka le, Yuhanna n’í məjivid gisen. ³³Aso a ɓakan ngra Yeesu: “I sənaka ta”. Yeesu a ɓa tañ: “Ya ko ná, i rá ga goɗ hanahiy tə gədan ngə waka ná, i ɓa kúm di ta ya.”

Chapter 12

¹ Aso Yeosu á zlá nga tanj mi tē nge, a ba tanj: «Mbru ada, á gí guva ngə inaboje, a kutuwula tē zlob, á diyi lij klup nanj, á ndər hiy madađan mə gəlanj ngra məjəgəna guva nana. Aso á pulá guvá asə hanj ngə mēgi-slahay, nánj á sli məkək. ² Hən á gí le ngə ngəla inaboje muduba ná, á sləná gawla nanj ngravə mēgi-slahay, ba a təbanj zlaya nanj avə tanj. ³ Ama mēgi-slahiy á jakanj, á slədákənj, á bulákanj, á mi hanj gabar kəna. ⁴ Á sləna gawla nanj mekelən ma. Á kədákənj anjə hərənj, á pákanj mesem. ⁵ Á slən gawla mekelən ma ni, nánj ná, á kədaka vagiy vra. Numunhiy hadiy ko a gáka tanj di kaba nanj. Á gáka alaway ngra numunhay, yo numunhiy ko á kədaka tanj vagay. ⁶ Mə ndəranj ngra buy ngə guva ná, si manjal nanj malay ndok, awulawa nanj. I kəda mi nanj ná, á slənánj ngravə mēgi-slahiy ná, á wulək ná, á bi: «Manjal du ná, a sa duvakanj hərənj.» ⁷ Ama mēgi-slahiy nanahiy á gám ngəla-wuy i walanj tanj, a bam: «Hana, məsa zuma mizlingri ná, i nanj». Kədakum di vagay, ba isa zumaka god megeje nanj. ⁸ Aso á jaka manjal ‘aha, á kədaka vagay, á zəgaka kucupra’ vri guva.» ⁹ Yeosu a bi munj ma: «Buy ngə guva a sa gi mbrike? A sa sawa, a zəza mēgi-slahiy aná, a sa pula guva nanj asə hanj ngə məzliy numunhay. ¹⁰ I sənə le gisen, kə subulaka sluf hana le dā: ‘Dugur ngə məndəra-vinhiy mə zəgaka aná, tatala mə trī dugur tē lamar ‘aná, i nanj. ¹¹ Məwí-vu á gá kəna, ba a tri di god mə gi kiisa anjə rí miya!» ¹² Madađan ngə Yahuduhay á spám jivid ba ngə ji Yeosu, vur á sənákə le, á ngá bi hana anjə tanj. Ama á zluwunam tē zəgədaw, vurnanj, a pulaka, á bām god tanj. ¹³ Á slənám məzliy numunhiy awuzla Farisahay atə məzliy ngəsi Hirudus, ba a jakanj a hur mingibi. ¹⁴ A sakawa, a bakanj: «Kurguli, i sənákə le, god mə cúw atə mbru anita, vur ka kə wuni məzliy ta, ama kə rá buga tanj jivid ngə Bimulvunj deŋŋə ngra məzlay. Inja ba miya de so, á bivu le ngə wurəkanj garáma ngra buy ngə Roma ko? I vulaka ko, malla i vulaka ta?» ¹⁵ Ama Yeosu á səná god nga kociy tanj le, a ba tanj: «Kə cam a kociy du vur mike? Sakiy di suloy pal ba i puranj.» ¹⁶ Á sakanj de. Aso Yeosu á cufudá tanj: «Foto hana atə slimid mə tuhanj ngəvanj ‘aná, i ngə waka?» Á mbədákənj anjanj: «I ngə Kaysara, buy ngə Roma.» ¹⁷ Aso Yeosu a ba tanj: «God ngə Kaysara, vulaka ngra Kaysara, god ngə Bimulvunj ko ná, vulaka ngra Bimulvunj.» Bi nánj hana, á gá tanj kiisa le hada. ¹⁸ Sadukihiy məbam sləkəd vri muc anita na, á soko avə Yeosu. Á cufudákənj, a bakanj: ¹⁹ «Kurguli, Muusa á tuhá miya bi hana: «Da mbru á muc le, á púl ngos le, ama zanj anita ná, si sukum nanj a ngila ngos ,aha, ba a yanj ngra sukumunj mə muc ana.» ²⁰ Zle da ná, sukumunhiy ada tarna. Məsi tumbunj á zúb ngos, á muc, á púl zəriy ta. ²¹ Mucuw nanj á ngilá ngos ‘aha, á muc, nánj á púl zanj ta. Ngə makər nanj ko kəna ma, ²² hā tanj tarna tanj tubiya á ngiláka ngos ‘aha, ama á mucám, á pulám zəriy ta. Adəba tanj ná, ngos ,aha á muc ‘aya. ²³ Ani ná, tapasa sləkəd vri muc, da məmucanhiy á sləkədam le ná, ngos ‘aha a sa ndər ngra wa ta’ pal awuzla tanj ka? Vur tubiya tanj á zúbaka le. ²⁴ Yeosu a ba tanj: «Kə rá zlubaka god a bus ta ! Vur kə sənaka Bimutuhanj ta, kə sənaka gədanj ngə Bimulvunj ta ma. ²⁵ Asə mike ná, tapas da məzliy məmucanhiy a sa sləkədam le ná, zúbavu ani mata, ama a sa tram kaba hesle nge múnhay. ²⁶ Avə bi ngə məmucanhay atə sləkəd tanj vri muc aná, kə súbúlaka bīmətuhanj i dərəwol ngə Muusa avə bi ngə varangas aná dā’ ta ko? Aranj Bimulvunj á bānj ngra Muusa: ‘Yi Bimulvunj ngə Ibrahimia, Bimulvunj ngə Isiyaku atə Bimulvunj ngə Yakubu.’ ²⁷ Bimulvunj n’i Bimulvunj ngə məsi siifahay, ni ngə məmucanhiy ta. Vurnanj, kə zlubam god le haday.» ²⁸ Mbru pal awuzla madađan ngə bimuđuvanhiy, á cəná kəda slər tanj le. A cəná Yeosu á mbədá tanj anjanj mezlenj ngra Sadukiha. Aso á cufudánj: «Awuzla Bimuđuvanhiy tubiya ná, mə funa tanj ná, i wanaka?» ²⁹ Yeosu á mbədánj anjanj: «Bimuđuvanj mə funa tanj tubiya ná: ‘Kúm Isra’ilahay, cənakanj: Bimulvunj Məwí miya, nánj purlak. ³⁰ Wudá Bimulvunj Məwí-vu dīk tē mevel pal’, tē siifa dīk tubiya, tē wulək dīk tubiya’, tē gədanj dīk tubiya.» ³¹ Mucuw nanj ko ná, n’ane: «Wudá cil dīk, kaba ka mə wudá hərənj dek’ Bimuđuvanj mə funa cuw hanahiy ná, ani mata.» ³² Aso madađan ngə bimujuwanj tuwanj, a ba Yeosu: «Mezlenj, Kurguli. Mi ka məbá ná, kaslsla: Bimulvunj Məwí-vu, nánj purlak, Bimulvunj mekelən anita, si nánj pal ndok. ³³ Si mbru bām anja wudá Bimulvunj tē mevel nanj tal, tē wulək nanj tubiya, tē gədanj nanj tubiya, yo a wudá cil nanj kaba nánj məwudá hərənj nanj. Hana a funa vul ngə ginuwhiy məfukanj ngə sedeghiy tubiya.» ³⁴ Yeosu á purá ná, mbru nana á mbədánj anjanj tē sinjulinj ná, aso a banj: «Ka dřenj avə gibuy ngə Bimulvunj ta.» Adeba nanj, kow wa bam á zluwun ngə cufudánj bi mekelən. ³⁵ Yeosu a rá dubuna tanj god ngra məzliy i vinj ngə Bimulvunj ná, á cufud kaba hana, a : «Ani ná, madađan ngə bimujuwanhiy á rá bam, Kristu i manjal ngə Dawuda ná, mbri mbrike? ³⁶ Vur Dawuda tē hərənj nanj ma, ‘Musuduk Jenjə á njəkanj di le, a bi: ‘Məwí-vu á banj ngra Buy dū: Cifi ti hanj hozum dō, hā d’i həná məsi dugun dīkhiy le asə sar dek.’ ³⁷ Dawuda tē hərənj nanj á zəla Məwí-vu. Da kəna ná, Kristu a sa tri i manjal ngə Dawuda mbri mbri maka?» Zəgəduw á ciná mingibi ngə Yeosu tē mumol. ³⁸ A hur dubuna god ngra məzliy ná, a ba tanj: «Gam alesl avə madađan ngə bimuđuvanhay, a wudam li’i tē dawra madađanhay, a wudam si məzliy a jáká tanj hanj i lij ngə lumahay. ³⁹ A hur vinj ngə dūwula-mi ngə yahuduhiy ko ná, a wudam si lij cifi ngə dudukhay. Da á zəlaka tanj le ngra zuma god ná, a wudam si lij cifi ngə mbúnhay. ⁴⁰ Á rá təbaka tanj zlaya ngə ngos wudəgahay, da á rá dūwulam mi ná, a zəkam di, ba məzliy a puraka tanj. A sa gaka tanj sariya gəgədanj!» ⁴¹ Aso Yeosu á cifi a cakiy sunduk ngə pí dala i vinj ngə Bimulvunj. Á rá ki alesl avə məzliy mə rá pam dalahiy i sunduk ‘aha. Məsi zlilhiy

hadıy á vulam dala gagiya. ⁴²Ngos wudəga numuŋ, məsi murga ko á sawa, a pí karanga cew, a mbəđovra i god tə kla ta. ⁴³Yeesu á zəlow gawla naŋhay, a ɓa taŋ: «Gisiŋ, i rá ɓakúm, ŋgos wudəga məsi murga hana, á pí dala hadıy a hur sunduk, á fúná ŋə məzliy le tubiya. ⁴⁴Vur məzliy tubiya á vulam məndər ŋə zlili taŋ, ama ŋgos hana, kó tə murga naŋ tubiya ko ná, á vula god ŋə si haŋ naŋ tubiya, anja nán məsa ŋər tə naŋ.»

Chapter 13

¹Yeesu mə bow vri viñ ngə Bimulvun ná, gawla nañ pal a ðaŋ: “Buy, pura ðugur aŋgə ðugur məsi koko hana ná so!” ²Yeesu á mbəðáŋ aŋgaŋ: “kə rá pura viñ madadaŋ hana ná ko? Kó ðugur məsa ndər mə jirŋgaslaŋ jirŋgasl aŋgə calaŋ anita, a sa bəzlaka tubiya”. ³Yeesu á cəfi a muwa Jaytun, mbəde’ri ngravə viñ ngə Bimulvun. Piyer, Zak, zaŋ pað Andire k o taŋ ba’ god taŋ, á cufudakaŋ: ⁴Ŋga ða miya di so, god hanahiy ná a sa gam tuvunaka? God mi məsa bəga miya hən ngə god nanahiy ana ka? ⁵Yeesu a ða taŋ: “Gam ales! Anja mbru a gakum glər ta. ⁶Məzliy hadiy a sa sokow tə slimid ðu, a sa ðam: “Ya, yí Kristu”. A sa ngəzlám məzliy hadiy vri jived.” ⁷Da kə cənám labara ngə vrumhiy le, kó gwe, kó driŋ ko ná, kinja zluwunam ta. Si god hanahiy a gam ðagay, ama i kəðami ngə duniya taruŋ ðla. ⁸Sukiy numoŋ a sa gi vrum atə sukij mekeleŋ. Zumabuy numuŋ ko a sa gi vrum atə zumabuy mekeleŋ. Ruwiy a sa wus i liŋ wal wal. May a sa gi. Ama a sa tri kaba ðuva’is ngə víyá ngə ye. ⁹Ama kúm ná, gam ales! ðla. Məzliy a sa jaka kúm, a ram tə kum ambuŋ buy məgi-sariyahay. A sa kəðaka kum i viñ ngə ðuwula-mi ngə yahuduhay. Kə sa cəcam ambuŋ məwi-liŋhay, ambuŋ buy madadaŋhay asi ði ðu, ða kə tram məsi seydi ðuhay ambuŋ taŋ. ¹⁰Vur si sukihiy tubiya a cənaka Labara-Mezleŋ ðagay. ¹¹Da á jaka kúm le, á rá m tə kum le ambuŋ məgi-sariyahiy ná, dəðak anja dəða kúm vur ði kúm məsa ðam’aná ta. Ama ði məsa sow i hərəŋ kúm i hən nana ná, ðakaŋ. Vur í kúm məsa ðam ta, i Musuðuk ðu Jeŋŋa məsa ðe. ¹²Mbru a sa vula sukum nañ ða a kəðakaŋ vagay. Cine maŋgal ko a sa gaŋ di ngra maŋgal nañ ká nañ’aya. Zəriy a sa sləkəðam ði aŋgə məyi taŋhay, a kəðaka taŋ vagiy vagay. ¹³Məzliy tubiya sa hiyaka kum ta vur slimid ðu. Ama mbru mə bú s ði le há i liŋ kəða mi nañ ná, a sa ləh. ¹⁴Kə sa puraka god mezleŋta ndok, mə riya god, a sa cəci i liŋ məsi á biv u a cəci araŋ ta. Anja mbru mə subulá ði hana le bām ná a wuðəka walaŋ nañ. Araŋ so ná, məzliy ngə ruwiy ngə Yahudiya a sa kəlam ngri muwahay. ¹⁵Mbru məsi náŋ aŋgə sewene ko ná, anja pow sar ngə zuba god a hiy nañ ta. ¹⁶Mbru məsi i guva ko ná, anja mi muŋ a hiy ngra zuba keckece naŋhiy ta. ¹⁷Haay, víyá aŋgə ngos tə hurhay atə mə rá vulam ðuwa ngra zəriy tapas nana. ¹⁸Hərəkaka Bimulvun ða god nanahiy a dukoko i hən mezleŋta ta. ¹⁹Vur i hən nanahiy ná, mezliy a sa gam víyá hadiy. Daga ðuva’is ngə duniya há danaŋ ko ná, víyá nana á gí ða’ ta, yo mbru məsa si víyá ká nañ ko ná anita. ²⁰Anja da Bimulvun a fuya hən nanahiy ta ná, mbru mələh anita. Ama á fuya vur məzliy náŋ mə wúná taŋhay. ²¹Da kaba mbru á ðakúm le: “Purakaŋ, Mesi náŋ á ra daga”, anja kó kə təðaka ta. ²²Vur Mesi məsi slərhay atə məjivid məsi slərhay a sa sakawa. A sa gam kiisahiy wal wal haða. Kó məzliy Bimulvun mə wúná taŋhiy le ko ná a sa gaka taŋ glər, yo a sa zəzaka taŋ zəze’. ²³Kúm so ná, gam ales! God nanahiy məsa gam tubiya ná, í ðakúm taŋ le zle kutumma ne’. ²⁴Adəba hən ngə víyá nana ná, pas a sa ðum ðúm, kiya a sa pula pusləð. ²⁵Wurzla ngə múnhay a sa dəðakawa, yo gəðəŋ ngə múnhay a sa wusam. ²⁶Ná a sa puraka Maŋgal ngə Mbru á rá so a hur gazlavay. Náŋ tə gəðəŋ atə dudok haðay. ²⁷Aso a sa slənow hesle naŋhay asi gazlavay mufað tubiya ða a kusaŋ məzliy naŋhiy náŋ mə wúná taŋhiy ana tubiya. ²⁸Sənaka walaŋ ngə dubun mənŋaŋ tə uruf ani: Da haŋ naŋhiy á trám nawayaŋhiy le, yo kalaf naŋhiy á rá pam ná, araŋ so ná kə senáka le muwar á duko le ndok. ²⁹Naŋ kəna, kúm ko ná da kə puraka god hanahiy le á rá gam ná, sənaka sən le, Maŋgal ngə Mbru náŋ gwe ngə sawa ndok. ³⁰Gi s iŋ, í ðakum ná, god hanahiy məsa gam ná, məzliy ngə danaŋhay á mucam taroŋ. ³¹Mún atə ruwuy a sa kəðam mi, ama Mingið ðu a kəð mi ða’ða ta. ³²Ama hən malla pas məsi god hanahiy məsa gam ana, kó mbru pal mə sənəŋ anita; kó hesle ngə múnhay a sənaka ta, yo kó Maŋgal tə hərəŋ nañ ko a sənə ta ya, si Cinen. ³³Gam ales! Anja kə hənam njiŋ ta; vur pas nana a sa gi tuwunaka ná kə sənaka ta. ³⁴A sa gi kaba mbru məsli mulak: A pula hiy nañ asi haŋ ngə gawla naŋhay, mbru bām tə slra nañ tə slra nañ. Yo a ðaŋ ngra məjigəna hay anja hənjin ta ya. ³⁵Vurnaŋ so ná, kutukakaŋ, asi kə sənaka pas ngə mow nañ ta. Da í pasta, malla wuzla hukud, malla tə li’iŋ, da ta piprik ko ne. ³⁶Da á mow le hap ná anja a luma kum kə rá hənam njiŋ ta. ³⁷God ya mə ðá kúm de ná, ðaka taŋ di ngra məzliy tubiya, kəŋja hənam njiŋ ta.

Chapter 14

¹Á ndər vipas ciw ndok ɓa muguzlum ngə Pak atə ngə Tepeske mənjinə wuɗe a ge. Madadən ngə mægi-sedegehiy á rá spám jivid' ɓa a jaka Yeesu tə wiwir, ɓa a kəɗaka vagay. ²Vur a ɓam: "Inja gaka tapas anğə muguzlum ta, vur mæzliy a sa sləkəɗam mi le". ³Yeesu n'i Betani, a hur hiy ngə Simon mæsi kukula. Tanj mə rá zumam ɗaf aruŋ so ná, ngos numuŋ á sawá, nán tə gojogod mæsi cikil nanj hadiy, mənəhanj mbaf tə urdi ɗeleŋga mæsi cikil nanj hadiy mæzilaka nardi. Á ngəla mi ngə gojogod tuwanj, á pánj di ngra Yeesu a hərənj. ⁴Mæzliy mekelenhay awuzla tanj á gám mevel, a ɓam: "A riya mal hana ngataranj vur mike?" ⁵Anja da á həɗəká mal nana le ná a funa suloy skat makər, a vula tanj di ngra mæsi mærgahiy ná a funa tə mezlenj ta ko? Á ɓakánj tə huma, á mbəɗá kanj hərənj. ⁶Ama Yeesu a ɓa tanj: "Pulakanj, kə mbəɗakanj hərənj vur mike? Á gí slra mezlenj le." ⁷Mæsi mærgahiy ná tanj atə kúm vur hən tubiya, ama ya ná, i sa ndər atə kúm ta. ⁸Nánj á gíy god mæsi nánj mə ga tatay. Á piy urdi avə vu halla ne, ɓa ngə ɗiyyi vu ngri zive. ⁹Gisiŋ, í ɓakúm ná, kó amaka ɓám mæsa təlám mi tə Labara-Mezlenj a hur duniya ná, a sa slufaka ɓi ngə ngos hana mə ganj, a sa wuləkanj. ¹⁰Aso Yahuda Iskariyot, mbru pal ngə wuzla mə slən kuru nganj ciwhay, arú ngravə Madadən ngə mægi-sedegehiy ɓa a vula tanj Yeesu. ¹¹Tanj mə cənáká ɓi nana ná, á mumulam hada. A ɓakanj ɓa a sa vulakanj dala. Na Yahuda á spí jivid' ɓa a vula tanj Yeesu. ¹²Hən ɓla ngə muguzlum ngə tepeske mənjinə awuɗi, hən mə slaka tumuŋ ngə muguzlum Pak ná, gawlahay á cufuɗáká Yeesu: "Kə wuɗ i ra ɗiyakuw liŋ ngə zuma ɗaf ngə Pak ama ka?" ¹³Yeesu á slən gawla nanhiy cew, a ɓa tanj: "Da kə cám le i walaŋ madadən ná, kə sa jam hərənj tə mbru numuŋ ada, nánj tə kukulum tə yam a hərənj, spakanj!" ¹⁴Hiy nánj mæsa ci aranj ná, ɓakanj ngra buy ngə hiy nana ná: "Kurguli a ɓi ná, viŋ ya mæsa zuma ɗaf ngə Pak atə gawla ɗuhiy ná, nánj ama ka?" ¹⁵Nánj, a sa ɓəga kúm viŋ mə ndəranj anğə calanj, nánj fikitiw fikitiw, ɓa mə ɗiyanj le ndok. Kə sa ɗiyaka miya god ngə zum aha aranj. ¹⁶gawla ngə Yeesuhay á rá m ngra hur walaŋhay, á lumaka godhiy tubiya ɗalla kaba Yeesu mə ɓá tanj di náha. God ngə zúm ngə muguzlum ngə Pak. ¹⁷Ngə pasta nanj so ná, Yeesu á duk atə gawla nanhiy kru nganj cew. ¹⁸Á cufufam goɓ goɓ, á rá zumam ɗaf ná, Yeesu a ɓi: "I rá ɓa kúm di gisiŋ giseŋ, mbru ya mə cá hanj cuwa tə nanj i li'ij han'anna a sa gujuway. ¹⁹Á ja tanj 'iy le hadiy ngra gawla ngə Yeesuhay; á zlaka cufuɗa-vu i walaŋ tanj pal pal tubiya: "i ya ta ko ne?" ²⁰Á mbəɗatanj anjanj: "i mbru pal ngə wuzla kúm kru nganj cew, mbru ya mə rá cam hanj bama i ɗaf hana naha. ²¹Giseŋ, Mangal a Mbru a sa muc kaba Bimutuhanj mə ɓi anjanj. Ama mbru mæsa gujuwa ná, kaay , nánj a hur víyá! Mbru nana, anja ngama møyaka ta a funanj de. ²²Tanj mə rá zumam ɗaf aruŋ so ná, Yeesu á zuɓa Tepeske, á ɗuwul-mi avanj, á wuɗəkanj, á vula tanj di, a ɓa tanj: "zuɓakanj, zumakanj, hana í vu ɗu. ²³Adəba-nanj ná, á zuɓa giskid' a god ngə se, á gánj sise ngra Bimulvuŋ, aso á vula tanj di, á saka tubiya tanj. ²⁴Yeesu a ɓa tanj: "hana í pumbus ɗu, pumbus ngə juma'ay mə pi vur mæzliy haday. ²⁵Gisiŋ yí ɓakúm ná, í si daliy hana atə kúm ɗa' mata, há tapas ya mæsa si nawayanj nanj i zumabuy ngə Bimulvuŋ. ²⁶Adəba tanj mə zlám dimis ngə huluma Bimulvuŋ ná, á ɓám a muwa Jaytun. ²⁷Yeesu a ɓa tanj ngra gawla nanhay: "Kúm tubiya, kə sa kəlam, kə pulakiy ya pal. Kaba mə tuhanj a hur ɓi ngə Bimulvuŋ: I sa kəɗa mæjəgən vagay, tumuŋhiy ko asa zləɗam hərənj. ²⁸Ama da i sa sləkəɗ le vri muc ná, isa ru mbak kúm ngri Galili. ²⁹Piyer a ɓanj: "Ko anja mæzliy tubiya a pulakuw ko ná, ya na i puluw ta. ³⁰Aso Yeesu a ɓanj: "Gisiŋ i rá ɓaw: Hukuɗ dananj hana, bokuy a ji'iy is ciw taronj, kə sa ɓi is makər kə səniy ta. ³¹Ama Piyer á cici anğə mi nanj ngə tumbuŋ, a ɓi: "Da' ɗa i ɓi i sənuwta ta, kó di muc atə ka ko ná. ³²Gawla-nanj numuŋhiy tubiya á ɓám kəna. ³³Á dukam i liŋ mə zəlaka Gecemane ná, Yeesu a ɓa tanj ngra Gawla-nanhay: "Cəfam a ka, i rá ru a ɗuwula-me" ³⁴Aso á rá m atə Piyer, Yakuba paɗ Yuhanna. Zluwun á gá tanj kakariy hada. ³⁵A ɓa tanj: "Viyá ngə mevel ɗu a wuɗ ngə kəɗay. Kum ada ka ni, puram re. ³⁶Á rú ambuŋ ne', a ɗəɗ a ruway, á ɗuwul-mi ɓá viyá hana a cuh a pulanj, da a lum vu ná. ³⁷A ɓi: "Bibarnduw ɗo, ka, kə gi god tubiya tatay, zubiyy god ngə viyá hana vra. Ama gi god ka mə wuɗ, ta ná i wuɗ ɗu ta. ³⁸Aso á mawá, á lumá Gawla-nanhiy makər ana, tánj i hənjenj. A ɓanj ngra Piyer: "Simon, kə rá hənjinj ko? Kə ɓusá tatiy kó ne' ta ko? ³⁹Jəgənam, hərəkaka Bimulvuŋ ɓa kə cam i təkən ta. God alesl 'a mbru mə wuɗ ná, ise vu nanj a ga tatiy ta, vur nánj mæsi-ble." ⁴⁰A rú ma, a ɗuwul-mi kaba ngra dananj ana. ⁴¹Á mow ná, á lumá tanj i hənjinj ma, vur ri tanhiy á gəram le. A sənaka mi tanj mə ɓakanj avanj mata. ⁴²A mow avə tanj muŋ ngə is makər ná, a ɓa tanj: "Há ni kə rá hənəm hənjinj ko? Kə rá muskamvu ko? Anna ndok, pas a gí le! Ani, asa vulaka Mangal a Mbru asə hanj ngə mæzliy mæsi məngranhay. ⁴³Sləkəɗam, ákum! Mbru mə wuɗ ngə zəziy ana, á rá dukawa. ⁴⁴Yeesu á rá ɓi aruŋ ná, Yahuda, mbru pal ngə wuzla Gawla nanhiy kru nganj ciw ana á sawa. Mæzliy hadiy á sokow atə nanj tə maslalam atə ganday, madadən ngə mægi-sedegehiy atə ngə Bimudufuwanhiy atə mæzliy cawwahay mə slənokow tanj. ⁴⁵Yahuda mə sa zəza Yeesu ana, ɓa' á vula tánj ɓəgi le, a ɓi: "I ya mə sa ra jamvu karluw ana, i nanj. Jakanj, bam de, jəɗaka mezlenj mezlenj. ⁴⁶A dukow ná, á krəh a cakiy Yeesu, a ɓanj: "Mbru madadən. ⁴⁷Aso a ja karlaw. Aso numuŋhiy aná ko a ɗəɗam krip anğə Yeesu, a jakanj. ⁴⁸Ama pal awuzla mæzliy mə cəcanhiy aranj aná á muɗow maslalam nanj , a pukanj slimid' a beke ngə madadən ngə mægi-sedegehay. ⁴⁹Yeesu a ɓa tanj: "Ani ná kə sokow tə malslalamhay, tə gandihay, ngə jakij kaba mbru məpiri vur mike? ⁵⁰Vur hən bam ya atə kúm i viŋ ngə Bimulvuŋ, i rá dubuna kúm god, kə jakij ta.

Ama á gí ka hana vur ba Bi jeŋŋa Mətuhaŋ a tri giseŋ.”⁵⁰ Aso Gawla-naŋhiy tubiya á kəlam, á pulakaŋ.⁵¹ Gawla numuŋ á spán’is a Yeesu, náŋ məgluwaŋ zana gluw avə vu kəna. A jakaŋ,⁵² ama á prəta huruŋ naŋ, á zləda zana naŋ, á kəl ba’ kəna, á ləh.⁵³ Á rām di Yeesu ambuŋ madadaŋ ŋgə məgi-sedegehay. Məgi-sedegehay, məzliy madadaŋhiy atə madadaŋ ŋgə Bimuduvuŋhiy á kusám araŋ.⁵⁴ Piyer á spá taŋ is dreŋ, a cí a hur hiy ŋgə madadaŋ ŋgə məgi-sedegehay. A cefi atə məjəgəna hiyhay, a rá nə’ə avu.⁵⁵ Madadaŋ ŋgə məgi-sedegehiy atə məgi-sariyahiy á kusam ba a gakaŋ sariya ŋgə kəda huroŋ, ama á lumáka jivid naŋ ta.⁵⁶ Məgi-seydihiy hadiy á gám slər aŋgaŋ, ama mi taŋ á jum ta.⁵⁷ Ama məzliy numuŋhiy awuzla taŋ á sləkədam á gam slər kaba hana aŋgaŋ, a bam.”⁵⁸ I cənaka le tə slimid’ miya a bi: Tə haŋ du,i bəzla viŋ ŋgə Bimulvuŋ məzliy mə ndəraka hana, i ndəra muŋ a hur hən makar, tə haŋ ŋgə məzliy ta.”⁵⁹ Ama taŋ ko gi-seydi taŋ á jum ta ma.⁶⁰ Madadaŋ ŋgə Məgi-sedegehiy á sləkəda, á cəci awuzla məzlay, á cufudá Yeesu:”Ke mbədi aŋgə mə wudakuw ana ta ko?”⁶¹ Ama Yeesu cəfi te’, á mbədi aŋgaŋ ta. Madadaŋ ŋgə megi-sedegehiy á cufudá ma:”Ki Kristu, maŋgal a Bimulvuŋ məsi duduk ko?”⁶² Yeesu a bi:”Kəna, yi naŋ aha, kum ko kə sa puraka Maŋgal a Mbru naŋ mə cufaŋ i liŋ duduk ti haŋ hozum ŋgə Bimulvuŋ, a sa sawa a hur gazlavay a muŋ.”⁶³ Madadaŋ ŋgə məgisedegehiy a ŋgəra zana naŋ, a bi:”I spam məgi-seydihiy mekeleŋ mata.⁶⁴ Kə cənaka bi naŋ mezleŋta aŋgə Bimulvuŋ le. Kə bām mbri avə bi hana ka?”Taŋ tubiya a bam, á riya le, si a kakaŋ siifa.⁶⁵ Məzliy taŋ numuŋhiy a putəkám tazliy aŋgə Yeesu. A dɔpakaŋ re, á dumbəslakaŋ, aso a bakaŋ:”Lumaŋ, mə gúw di waka?”Məjəda liŋhiy ko á zubaŋkaŋ, á gakaŋ babarva.⁶⁶ Piyer naŋ hə ruway, a rahiy aruŋ ná, ŋgos numuŋ awuzla beke ŋgə madadaŋ ŋgə Məgi-sedegehiy á sawa.⁶⁷ Á purá Piyer a rá nə’i avo, á zəzəraŋ, a bi:”Ka ko ka awuzla məzliy ŋgə Yeesu ŋgi Nasaratu”⁶⁸ Ama Piyer á təbá ta, a bi:”Aywaŋ, i cəna mi dīk ta.”Aso á bi ŋgri gudok. Araŋ araŋ bokuy á ji’ay.⁶⁹ Ngos beke ná, á puraŋ, a ba taŋ ŋgra məzliy məcəcaŋ ŋgaraŋhiy aná ma:”Mbru hana naŋ atə taŋ.”⁷⁰ Ama Piyer a təbá ta ma. Adəba-naŋ ne’ ná, məzliy məcəcaŋ nanahiy a bakaŋ a Piyer:”Giseŋ, ki mbru taŋ, vur ka ko ki mbru Galili.”⁷¹ Piyer á zlá hudom:” Bimulvuŋ anja jiy da i gi slər ná! I səna mbru kúm məbam vur naŋ aná ta.”⁷² Araŋ araŋ bokuy á ji’iy ŋgə is cew.Piyer a wulək avə mi ŋgə Yeesu mə bāŋ di aná:”Há bokuy a ji’iy is ciw aná, kə sa bi is makər kə səniy ta.”Aso á mbədó ri á zlá tuway.

Chapter 15

¹Tə li'in ná, madadān ngə mǝgi-sedegehay atə mǝzliy cawwahay, madadān ngə Bimuduvān atə mǝgi-sariyahiy tubiya á gám ngəla-way. Á juwaka Yeesu, á bām di, á pulákan a han Pilatu. ²Nán ko á cufudān: “Kí Buy ngə Yahuduhiy ko? Yeesu á mbədān anjan: “Ha’aw, kaba ka mǝ be”. ³Madadān ngə mǝgi sedehay á wudaka Yeesu vur godhiy hada. ⁴Aso Pilatu á cufudá mun ma: “Kə lum mi ngə bi avān ta ko? Pura, á wudakuw avə godhiy walwal.” ⁵Ama Yeesu á ngúm ngə wuna mi ta, há á gan kiisa ngra Pilatu. ⁶Da muguzlum ngə paska á gí le bam ná, Pilatu á sirik le ngə pula tan mbru pal awuzla mǝjuwanhiy tan mǝ cufudaka le. ⁷I hən nana mbru ‘ada a zəlaka Barabbas nán i vin ngə danhiy atə mǝzliy numunhay, anja á gám cənta le, há á kədám mbru vagiy aran. ⁸Aso zəgəduw á tuk tuk ngra hiy Pilatu, a bakan anja ga tan godf nán mǝ sərík le ngə gá tán de. ⁹Pilatu á cufudá tan: “Kə wudam i pula kúm buy ngə Yahuduhiy ná ko?” ¹⁰Vur á səná le madadān ngə mǝgi sedegehay á rákan di Yeesu vur sulon. ¹¹Ama madadān ngə mǝgi-sedegehay á súkaka tan mevel ngra mǝzliy ba a bam ngama anja pula tan Barabbas. ¹²Aso Pilatu á bá tan ma: “Mbru kúm mǝzəlaka buy ngə Yahuduhiy ná, i gi di ‘aná mi so?” ¹³A złaka wudi mon, a bam:” A bam, dərān anğə hodum mǝgluwan” ¹⁴Pilatu á cufudān: “Ani ná, á gí ná i riyta wa na ka?” Ama á wudam ngə gədan avān, a bam: “Dərān anğə hodum mǝgluwan.” ¹⁵Pilatu a wud mǝzliy anja hiyakan. Vurnan, á pulá tan Barabbas. Aso a ba tan ngra sojehiy anja a gakan alaway ngra Yeesu, á pulá tan di asə han tan ba a dərakan anğə hodum mǝgluwan. ¹⁶Sojehiy á rám di Yeesu a rahiy ngə buy, á kusaka soje ngaranhiy tubiya. ¹⁷Á kakan zana gagazan, á gám jiiko ngə hadaw, á dúpakan di a həran. ¹⁸Aso á jákán han: “Bilvun a vuluw siifa, buy ngə Yahuduhay.” ¹⁹Á kədaka tǝ ganday a həran, á cərədakan tazlay, á gərdam ambun nan. ²⁰Adəba tan mǝ səngram avān ná, á kurutakan zana gagazan ‘ana, á kakan kumaaji nanhay. Aso á rám di adəba walanhay ba a dərakan anğə hodum mǝgluwan. ²¹A zləram a jivid atə mbru ngi Sirene mǝ zəlaka Simon cine ngə Aleksandire atə Rufus, á rá mow vri guva. ²²Sojehiy á təkakan ‘iy ngə zuba hodum mǝgluwan ngə Yeesu ana. Á bām tǝ Yeesu i lin mǝ zəlaka Golgota, a mbədovra: “lin ngə kokolesl”. ²³Aran ná, á vulakan daliy mǝ nəhan mǝ jəhədan atə mukuturboy, ama Yeesu á ngúm si nan ta. ²⁴Aso á dərakan anğə hodum mǝgluwan, á kədám jeke ngə wudəka zana nanhay ba a sənaka zlaya wa bām. ²⁵Anja i biri ngoltir ngə piprek, á dərakan anğə hodum mǝgluwan. ²⁶Á tuhaka bi ngə sariya nan anğə hodum mǝcədan kaba hana: “Buy ngə yahuduhay”. ²⁷Á dəraka Yeesu atə mǝpirihiy cew, pal ti han hozom pal ko ti han gula. ²⁸[kaba Bi ngə Bimulvun mǝbi ná á trife gisen, a bi: “Á slufakan awuzla mǝzliy mǝgi mǝnjədəkanhay”.] ²⁹Mǝzliy mǝcuham t’aranhiy á kutaka həran, á zakan, a bam: “Há! Ná kə bi kə bəzla vin ngə Bimulvun hana, kə ndəra mun a hur hən makar. ³⁰Ani ná po sar vra anğə hodum mǝgluwan hana, ləha həran dek!” ³¹Madadān ngə mǝgi-sedegehiy atə madadān ngə Bimujuwanhiy ka á səngram anğə Yeesu. Á bām awuzla tan: “Á ləha mǝzliy numunhiy le, ama hərən nan ná a ləha tatiy ta. ³²Si i puraka Kristu buy ngə Isra’ila a pow-sar vra ngə hodum mǝgluwan beslek’ane, ba i təbaka bi nan. Kó mǝzliy mǝ dərān atə nanhiy ko á bām lamba vurnan. ³³Wuzla papas, luvun á sərətá ruwi tubiya há á duk avə biri makər ngə pasta. ³⁴Biri makər so ná, Yeesu á wudi tǝ huma: “Elohi, Elohi, lema sabaktani?” A Mbədovra: “Bimulvun dǝ, Bimulvun dǝ, kə puliy vur mike?” ³⁵Mǝzliy numunhiy mǝ cəcan aran á cənakan a bam: “Ani á rá zəla Eliya.” ³⁶Pal tan á rú kutum, á cí soso a hur yam kored, á cubán anğə hodom, aso á təlān di ngra Yeesu ba a suban, a bi:”Si i kutukakan, i puraka da Eli a sa sow ngə pow-di sar vra anğə hodum mǝgluwan hana.” ³⁷Ama Yeesu á wudi tǝ gədan, á muc. ³⁸Məkar ngə vin ngə Bimulvun á ngər pədak pad vra mun há ruway. ⁴¹³⁹Madadān ngə soje ngə romahay anğə skat mǝcəcan asi hodum mǝgluwan mǝpurá muc ngə Yeesu aná, a bi: “Gisin, mbru’anná i Manğal ngə Bimulvun.” ⁴⁰Ngoshiy ko ada aran, á rá purokow ri dren. Awuzla ngos nanahiy Mariyama ngi Magdala atə Mariyama mumun ngə Yakuba mǝcidək atə Yoses pad Salome. Anja á rá spakan-is ngra Yeesu, á gakan slra le i hən mǝsi nán a Galili. Ngos nulunhiy hadiy ko ada aran. Á sokow atə Yeesu ngri Urusalima. ⁴²Á trí le hən ngə juwa-vu, a mbədovra hən mǝ sow mbak pas’á muska-vu. Lin á dīs ná, ⁴³Yusufu ngi Arimatiya á sawa. I mbru dudok awuzla mǝgi ngəla-wuyhay. Á rá kutuka so ngə gibuy ngə Bimulvun aya. Á súk mevel, á rá luma Pilatu, á hərəka vagiy ngə Yeesu. ⁴⁴Yeesu mǝmúc kutum ká hana ná, á gan kiisa ngra Pilatu. Á zəlo madadān ngə sojehiy tuwan, á cufudān: “Á múc á zək le ko?” ⁴⁵Adəba madadān ngə soje ngə romahiy mǝ bān labara nana ná, á pulān jivid ngra Yusufu ba a zuba vagiy ngə Yeesu. ⁴⁶Yusufu á hədəkow zana kukudan, á po di sar a vagiy ngə Yeesu, á mbuzán, á kán a hur zivi mǝ lan anğə mandazlay. Aso á bədəgəlo dğur madadān, á gərəca mi ngə zivi ta nan. ⁴⁷Mariyama ngi Magdala atə Mariyama mumun ngə Yoses á puraka lin mǝ kaka vagiy ngə Yeesu aran ná le.

Chapter 16

¹Adəba pas a muskavu mə cuh ná, Mariyama ngi Magdala atə Mariyama mumuŋ ngə Yakuba padʼ Salome á hədəkám urdihay ʔa a ra paka avə vagay ngə Yeesu. ²Dimas i hən ʔlaʼ ngə hən tarna, ngoshay á slám liʼiŋ ngri liŋ ngə zive. Á dukam a mi zive ná ʔa pas á rá bow ndok. ³Á bām awuzla taŋ: “Mə sa bidigila miya dʔugur vra mi zive ná, i waka?” ⁴Ama á zúbaka ri padʼ a muŋ ná, á puraka dʔugur madadāŋ tuwaŋ mə bidilaŋ le vra. ⁵Á cām a hur zive, aso á puram gawla mə cufaŋ goʔ ti viy hozom. Nán tə zana babaraŋ avə vó. Zluwun á gá taŋ. ⁶Ama mbbru gawla tuwaŋ a ʔataŋ: “kəŋja zluwunam ta”. Kə rá spam Yeesu ngə Nasaratu mə dərakaŋ avə hodum məzləraŋ. Nánʼni mata ara ka, á sləkəʔ le vri muc. Puraka liŋ mə hənákāŋ araŋ. ⁷Beskek so ná, bam! Á rá ʔaka ʔi naŋ ngra Piyer atə gawla naŋ mekeleŋhay. A sa ru mbak kúm ngri Galili; kə sa ra purakaŋ araŋ kaba nán mə ʔá kúm di zle zle. ⁸Ngoshiy tuwaŋ á bokow vra hur zive, á kəlám, á zluwunam, a wusam tar tar. Á ʔaka ʔi nana kó ngra mbbru ta, vur zluwun á cá taŋ le haʔay. ⁹Adəba Yeesu mə sləkəʔ vri muc tapas ngə dimas tə liʼiŋ ná, bəgáŋ vu ʔagay ngra Mariyama ngi Magdala, ngos məsi nán məbúlāŋ setenehiy tarna həraŋ ná. ¹⁰Arú á slufá ʔi nana ngra məzliy məsi atə Yeesu zle. Anja taŋ mə cufaŋ cucuk cucuk, á rá tuwam. ¹¹Taŋ mə cənaka Mari məbi: “Yeesu nán tə siifa ná, á təbakaŋ mi naŋ ta. ¹²Adəba-naŋ ma ná, Yeesu á bəgá vu naŋ ngra gawla naŋhiy ciw mə rá ram ngra dəba walaŋhiy madadāŋ. ¹³Á mokow i Zeruzalem, á slufaka taŋ di ngra cil taŋ mekeleŋhay, ama taŋ ko ná á təbáka mi nana ‘ha ta. ¹⁴Adəba-naŋ ma ná, á bəgá taŋ vu ngra gawla naŋhiy kuru ngaŋ mitidka tə taŋ mə rá zumam ʔaf. Á mbəʔá taŋ həraŋ vur təbi taŋ á kəc le, yo vur mevel taŋ gədaŋ. Á təbaka ʔi ngə məzliy məpurakahay adəba nán məslikəʔ le ná ta. ¹⁵Ná, a ʔataŋ: “A ram i duniya hədək, ʔaka taŋ Bimezleŋ ngra məzliy tubiya. ¹⁶Mbru mətəbiy le, məgi batem le ná, a sa ləh. Mbru mətəbiy ta ná, sariya ‘sa jaŋ. ¹⁷Mətəbi duhay a sa gam god ká hanahay: a sa ʔulam setenehay tə slimid ʔo, a sa ʔam irne nawayaŋhay. ¹⁸Kó da á jam hakuw le tə haŋ, da ta á sám god mə kəʔ-vu vagiy tekeʔe le ko ná, a sa gataŋ god kó ne’ ta. A sa bəcam haŋ aŋgə məsi-jijihay, məzliy nanahiy a sa mbulam. ¹⁹Adəba Buy Yeesu mə ʔá taŋ ká hana ná, á bí ngra muŋ, á rá cəfi ti haŋ hozum ngə Bimulvuŋ. ²⁰Gawla naŋhiy á rá, á təlám mi tə Labara-Mezleŋ kó ama bām. Buy Yeesu á gí slra le tə haŋ taŋhay. Yo á vulaŋ duduk ngra miŋgibi taŋ tə gí kiisahiy wal wal.

Titus

Chapter 1

¹I ya Pol, gawla nge Bimulvún atə məsliŋ ngə Kristu mə tuhá ʔerewol hana ʔa ngə jəná məzliy məsi Bimulvún mə wunátāŋhay, ʔa a sənaka ʔi ngə jiire, yo ʔa a cəfam tə zluwun ngə Bimulvon, ²ʔa a cəfam te wulək ngə sá luma siifa ngə sete məsi Bimulvuŋ məgi slər ta ná, mə ʔi asa vula miya di daga zlé zlé. ³Yo hən nana a duko ná, a njəko ʔi nana ahur miŋgibi naŋ məsi nán mə puliy ʔa í təl di me, kaslsla avə miŋgibi naŋ nán mə ʔá ʔaʔa ná. ⁴I tuhuw ʔerewol hana ngra ka Tite, maŋgal ʔu məsi gisiŋ giseŋ ahur təbi ná, anja Bimulvún Cine miya a guw her atə zuy ahur Buy miya Yesu Kristu Məlahavú. ⁵Ya mə pulúw i ruwiŋ Kereta ná, ʔa anja kə ʔiya god mə ndər le ngə ʔiyi bām. Kə cəfi məzliy ngə mbúnhay aŋgə zlama ngə mətəbihiy ahur slalahiy tubiya. Wuləka gasahiy məsi ya mə búw taŋ aná. ⁶Anja mbbru ngə mbún zlama ngə mətəbihiy ná, a tri i mbbru mənjinə aslef; mbbru tə ngos pal, ziriŋ naŋhiy ko i mətəbihay, anja mbbru a lum ngə mbəʔá táŋ həraŋ avə gi madama ta data avə ʔi ngə cənta taŋ numuŋ ta ma. ⁷Anja mbbru nga mbuŋ zlama ngə mətəbihiy ná, a tri i mbbru mənjinə aslef, vur Bimulvún a puláŋ zlama naŋ asə haŋ naŋ. Anja a tri i mbbru mə huluma vú naŋ ta, mə gi mevel ta, mə wi tə daliŋ ta, məsi suwid data mə wuʔ lúm tə jivid lamba ta. ⁸Amá, anja tri mətəbá məlakhay, jomo ngə məzliy mezleŋhay, məsi alesl, jeŋŋa, mənjinə riyta, mə ra jəgəna həraŋ naŋ. ⁹Anja a kə alesl avə dubun kaslsla məsi nán mə dubunaŋ aná, ʔa a lum gədaŋ ngə təla mi ngrá zlama ngə mətəbihiy tə dubun ngə jiire, yo ʔa ngə njəka muŋgraŋ ngə məzliy məra gam vrum atə ʔi ngə jiire ná ma. ¹⁰Vur məzliy ada haʔiy, í mənŋəla mihay, məslí humahiy atə məsupá mihiy siya; haŋ dum táŋ í yahuduhay. ¹¹Sey kə dəsla táŋ mi dasl, vur a rá riyam təbi ngə məzliy ahur hiyhay; a rá dubunaka táŋ godhiy məbám vú ngə dubun tahay, ʔa ngə luma dala məsi jén tahay. ¹²Mbru pal awuzla mijivid táŋhay á ʔi le: “keretahiy ná, í məsi slərhiy hiyhiy, í ginuw məsi suwidhay, məsi vagashay, mə ra wám vú tə vú taŋhiy ndok. ¹³Gí seydi naŋ nana nán kaslsla. Vur naŋ so ná, mbəʔa táŋ həraŋ tə humá, ʔa a ndəram ahur təbi məsi gisiŋ gisiŋ ná. ¹⁴Anja a pulaka mamba ngə yahuduhay padʼ ʔi ngə məzliy mə ngəzlám lehiy vri jivid məʔuvaŋ ngə jiire. ¹⁵məzliy ciʔaŋnahiy ná, godhiy tubiya táŋ ciʔaŋnahiy vur taŋ aya. Amá, məzliy tə dilihiy atə mənjinə təbihiy ná, godʼ

cidanŋa vur taŋ anita. Vur wulək taŋ atə alesl táŋhiy táŋ tə dile. ¹⁶A rá ðam kaða mə səná Bimulvúnhay, amá ahur slra taŋhiy ná, a rá zaka Bimulvún aha; í məzliy lamba'hay, məslí ðíhay, a gam slra mezlen tatíy kó ne' ta.

Chapter 2

¹Amá ka ná, anja kə bi mingibi məru atə dubun jeŋŋa. ²Ba tán ŋgrá mojomonhiy ɓa a tram məjəgəna hərəŋ tánhay, məkutu'aka wú tanhiy tatay, məsi aleslhay, məcəcaŋhiy zláak zláak ahur təbi, ahur wuɗa wú, yo ahur ɓesa bi. ³Mondonɗoshiy ko ná, anja təram jeŋŋahay, amá məŋgəlá ishiy ta, məwihiy tə daliy ta, anja vulam dubun mezleŋ, ⁴anja dubunaka tán wuɗa zil tánhay ŋgrá ŋgos zəzəriháy, ⁵ɓa a təram məsi aleslhay, ciɗaŋŋahay, məkam alesl tə hiy tánhay, məɗuvaka tán hərəŋ ŋgrá zil tánhay, yo ɓa mbru anja lum jivid ŋgə zá slimid ŋgə Bimulvún ta. ⁶anja kutu'aka gawlahay aya, ɓa a təram mesi aleslhay. ⁷Ka tə hərəŋ dek, anja kə tri mbru məsupaka sí sar naŋ ahur gí god mezleŋhay, anja dubun dik tubiya a cəci aŋgə jiire atə kutu'a wú. ⁸anaj riyta ahur mingibi dik ta, ɓa ŋgə pa tán mesem ŋgrá məsi dugunhay ɓa a lumam lin ji mi ta. ⁹Bekehiy ko ná, anja ɗuvaka tán hərəŋ ŋgrá buy tánhay ahur god bām. anja ŋgəlaaka tán mi ta, ɓa buy tánhay a həyaka taŋ. ¹⁰Anja hulaka buy tanhiy ta, amá anja tram məzliy jeŋŋahay ahur godhiy tubiya, ɓa məzliy anja ɗuvakaŋ hərəŋ ŋgra dubun ŋgə Bimulvún mələh miya. ¹¹Vur Bimulvún á njuko her naŋ le, mətrí vidvid ŋgə ləh vur məzliy tubiya. ¹²Her nana a rá dubuna miya pula kuw, atə həhəna god ŋgə duniya beslék, yo ɓa í cufam tə alesl, ahur jiire atə zluwun ŋgə Bimulvún, ¹³ŋgə kútúká hən məgaŋ sək le məsi miya mərə kutukakaŋ; í hən məsi Kristu, mbuɗo vra Bimulvún miya madaɗaŋ, mələh miya məsa bugo wú ahur duduk naŋ ná. ¹⁴Nán məvula siifa naŋ vur miya, ɓa ŋgə puskó miya vri gí manjacar tubiya. Yo á trí tə miya jeŋŋahay ɓa í tram məzliy naŋhay məsi nán məwuná taŋ, yo məhurdumamhiy le ŋgə gí god mezleŋhay. ¹⁵ur naŋ so ná, ɓa tán god hanahay, vula tán gədaŋ, mbəɗa tán hərəŋ tə gədaŋ dik tubiya. Anja kə pul mbru pal a risuw ta.

Chapter 3

¹Ləkaka tán di ngra mətəbihay, anja hənám ay ambun məwí ruwiyhay, anja cənaka tán mi, yo anja juwam vú ngə god mezlen tubiya. ²Anja ngəlám is ngrá mbru ta, anja tram ta ma. Amá, anja jəgənaka hərəŋ tánhay, a hənám ay ambun məzli tubiya. ³Vur ngə zlé ná, miya ko ná, miya mənjiná aleslhay, məsləkəda bihay, məzəzanhay; beke ngə wúdf ngə ise vú wona ka bām. Miya məcəfan ahur gí malamba atə sulon, məzli á puraká miya avə rí ta, miya ko ná, í purám vú avə rí ta ya. ⁴Amá tə Bimulvún mələh miya məbugá miya gí mezlen nan atə wuda vú nan ná, ⁵á ləha miya ná, asə slra miya mezlenhiy ta; amá vur ircece nan nán məpurá miya di tapas məsi miya mulumám yi nawayan tə Musudúk nan Jəŋŋa. ⁶Musudúk Jəŋŋa nana, Bimulvún á pó di sar peh'peh angə miya mbele Yesu mələh miya; ⁷á trí tə miya jəŋŋahay ba í zumam siifa ngə sete məsi miya mərə wulkám kén angan ná. ⁸Mingibi hana nán kaslsla, i wudf kə ba tan god hanahiy da' da', ba mətəbihiy ngə Bimulvún a hurdumam ngə gí god mezlenhay. God mezlen məjəni məzli ná, í hana. ⁹Amá ka ná, kərəh dirin vrawə ngəla mihiy siya atə bí ngə tizerhay, trihay atə ngəla bihay avə bimujuwan, vur a jəni vú ta, í god ngataran, lamba kəna. ¹⁰Mbru mərə soodi wunka iy ko ná, adəba kə mbədan hərəŋ bla, ciw, da á cənúw di ta ná, kərəh dirin vrawan. ¹¹Kə səná le, sukúy ngə mbru ká hana ná, á ngəzli le vri jivid, a rá gi mungran, ká hana so ná, a zəgəda hərəŋ nan cumma tə sariya. ¹²Da isá slənuw di Artemas datá Tikikus le ná, anja kə mbudo vú ngə só lumiy a Nikmopolis. Vur í júw vú le ngə sa cuha viya aran. ¹³Jəna Zenas, madafan ngə Bimuduvan atə Apolos ahur sli mələk tán, anja god məkəca tán anita. ¹⁴Anja məzlioy miyahiy ko ná, a dubunaka gi mezlen aya, ba da á wudám god le tə gurjik ná, anja jənaka tan; ba siifa tan anja boodi buute. ¹⁵məzliy məsi miya bamahiy tubiya á jáka kúm han le. Já tan ngra məwudf miyahay ahur təbi. Anja her ngə Bimulvún a cəfi angə kúm!

Philemon

Chapter 1

¹I ya Pol, mbru mægərcan ahur dangay vur bí ngə Kristu, padf Timote mətuháka dərəwol hana ngrá awulawa miya Filemon miya mərə gam slra bamahay, ²yo ngra Affia, sukúm miya mongoson atə Arkipus, mbru miya mərə cəkamvú bama padf mətəbihiy mərə kusam a hiy dik tubiya. ³Anja Bimulvún Cine miya atə Buy miya Yesu kristu a gaka kúm her atə zuy. ⁴Sukúm du Filemon, pas da irá hərka Bimulvún bām ná, irá zəluw slimid ahur dərə dibidf du. ⁵vur irá cəna bí ngə wuda vú dik vur mətəbihiy tubiya atə bí ngə təbi dik ahur Yesu Kristu náha. ⁶Írá hərka Bimulvún ba juma'iy miya ahur təbi ná, a boodi buute tə gí god mézlen vur Kristu. ⁷wuda vú dik á vuliy mumul le hadiy, á súkiy mevel le hadiy ma; kə duva tán mevel le ngrá məzliy ngə Bimulvún tubiya. ⁸Nán kəna, anja ya tə jivid ahur Kristu ngə buw, god hana ná, sey kə gan ⁹amá vur wuda vú dik aná, irá hərkuw tə hərak, i ya Pol, mojomon mægərcan ahur dangay vur Kristu. ¹⁰Írá hərkuw vur mangal du Onezemos, vur í trí le kaba yí cinen ahur dangay, vur i ya məci di ahur təbi. ¹¹Ngə zlé ná, á jənúw ta, amá beslék ani ná, asa jənaw, yo ya ko ná, asa jəniy ma. ¹²Beslék ani ná, irá slənuw di mon, nán kaba zəŋ ngə kociy du. ¹³I wudf í jan avə du aka, ahur dangay məsi ya mərə zaman vur labara mézlen ná, ba a jəniy i kla dik. ¹⁴Amá, i wudf gí nan mənjiná sən dik ta ta, yo ba i tukuw ay ngə gí god mezlen tə tik ta; amá ba kə angə wúdf dik. ¹⁵a sən ta, árooni onezemos á wúdfik atə ka ná, ngə hən ne' kəna, ba kəsa luma mon há ngə ndok ko ní. ¹⁶Anja tri beke dik ndok ta, amá məfúná beke, mbudovra awulawa dik. Írá wuda hadiy, yo í səná le ka ko kə funiy tə wúdf nan, nán kaba mbru kəna siy ta, amá vur kúm məjuman ahur Kristu. ¹⁷Da kə púriy le kaba yí sukúm dik ná, tuba mon a hiy dik kaba da kərə tuđ dí ya tə hərəŋ du. ¹⁸Da á gúw god mézlen ta le da malla da duwus dik ada a van ná, i ya məsa wurkan. ¹⁹I ya Pol, í ntúhúw di tə han du, isa wurkuw di; amá kə səná le, da í wúdf le ná, í supuw duwus siifa dik aya. ²⁰Ha'aw sukúm du, ambuh giy di vur wuda vú ngə Bimulvún. Təsliy mevel du vur jum miya ahur Kristu. ²¹Í túhúw di ná, vur í səná le, kəsa duviy hərəŋ; yo í səná le, kəsa gan há asa funa ya məcufudáw. ²²Ya ko ná, diyi vñ haya; vur i wá ná, Bimulvún asa cəna tuwiy kum, isa ru ngra hiy kum. ²³Epafras, mbru məsi miya cuwa ahur dangay vur Kristu ná, á júw han le ya. ²⁴Məzliy miya mərə gam slra bamahay: Mark, Aristarke, demas padf Luk á jákúw han le. ²⁵Anja her ngə Buy miya Yesu kristu a cəfi angə kúm.

2 John

Chapter 1

¹I ya, mojomon, irá tuhan derewol hana ngrá Kiriya, Bimulvún mawúnán, yo ngrá ziriya nanhiy ya mawud tan gisiin gisiin ná. Ya pal ndok mərə wuda tan ndok ta, amá mæzliy mäsənáká bi kaslsahiy le tubiya. ²Vur bi ngə jiire məsi nga hur mevel miya ná, asa ndər avə kúm há ngə sete. ³Anja Bimulvun Cine miya atə Yesu Kristu mangal nan, a ga miya her nan, a pura miya ircece, a vula zuy ba í jumam ahur jiire atə wuda vú. ⁴ya, í cən ndúm le hadiy vur ya məpúrá ziriya dik meklenhay ará ram ahur jiire kaba məgan ahur bimuduvan mmiya məlúmákan avə Cine miya náha. ⁵God mərə cufuduw beslék so ná Kiriya, irá tuhuw í bimuduvan nawayan ta, amá í bí miya məlúmákan zlé angə duva'is: wudakum vú i walán miyahay. ⁶Wuda vú ná, í hana: Anja í ram angə jivid ngə Bimuduvan ngə Bimulvun. Bimuduvan kúm məcənáká zlé angə duva'is aná, í nan nana. ⁷Mæzliy mətíkəna vúhay á jam le hadiy angə duniya. Yesu kristu í mbru gisiin gisiin ná, a ngumam tæbi nan ta. Mbru mərə gi ká hana ná, í mətíkəna vú; nan məsi dugun ngə Kristu. ⁸Gam alesl, anja kə zəgaka mægər ngə slra kumhiy ta; amá ba kə lumam mægər hadiy avan jak. ⁹Da mbru á tæba dubun ngə Kristu ta, á ngəzli le vravan ná, nán tə jum atə Bimulvún ta. Amá mæja dubun hana le ná, nán tə jum atə Cine atə mangal nan. ¹⁰Da mbru á só le avə kúm, á sakúm di dubun ngə Kristu ta ná, kinja tæbaka ahur hiy kúmhiy ta. Kó han ko ná, kənja jákan ta. ¹¹Vur da mbru á ján han le ná, kaba á jum le atə nan ahur slra nan lamba nana. ¹²Godhiy ada , í wud í tuhakúm tan, amá í wud tuh nan angə derewol ta. Irá wud rú avə kúm ba í kədam slər mi atə mi, vur ba mevel miyahay nəham tə mumul. ¹³Ziriya ngə sukúm dikhay məsi Bimulvún mawúnán, á jákuw han le ya.

3 John

Chapter 1

¹I ya mojomon, irá tuhan derewol hana ngrá Gayus, jomo du ya mərə gisiin gisiin ná. ²jomo du ya mawuduw hadiy, i wud kə ru ambun mbun ahur godhiy tubiya. Anja kə cəfi tə zuy ngə vú dik, kaba mumul dik ko nán zuyya ná ya. ³Í cən ndúm le hadiy vur sukúm miyahiy məsoko ná, á gám seydi le avə bí dik məsi kaslsla atə cəfi dik ahur jiire ná. ⁴God mævuliy mumul há funa məsi da ziriya duhiy tán məcəfan ahur jiire ná, anita. ⁵Jomo du ya mawud hada, kərə gi slra tə jiire ngə jəná sukúm miyahiy atə ngə jəná məlakhay ⁶Məgám seydi avə wuda vú dik ambun kus ngə mətəbihiy tubiya ná, i tan. Nán mészlen, da kə jəná tán ngə zuba məlak tán ⁷Asə mike ná, ará slam məlak hana ná, vur Kristu. Ará god ne' asə han ngə mægi kulihiy ta. ⁸Anja miya ko ná, i jənaka sukúy ngə mæzliy ká hanahay, ba i gam slra bama ahur bí ngə jiire. ⁹Í tuh derewol le da ngrá kus ngə mətəbihay, amá Demetriyus mawud ba a tri madada tán, á túbá ta. ¹⁰Vur nan, da isá so le ná, isa njəko godhiy nán mərə ga tánhiy, atə slərhan pad mi mészlenťahiy, nán mərə ba tán angə miya ná. Í nan ndok ta, amá da sukúm miyahay a sókó le bəm ná, a tæba tan ta ma; ará bulá tan vra wuzla kus ngə mətəbihay. ¹¹Jomo du ya mawud hada, kənja sup gi god mészlenťa ta; amá sup gí god mészlen. Vur mbru mərə gi god mészlen ná, nán mbru ngə Bimulvún; mərə gi god lamba ko ná, á səná bimulvún da' ta. ¹²mæzliy tubiya ará həyaka Demetriyus, kó ahur gí jiire ko ná, nán mészlen. Miya ko ná, irá gam seydi avan. Yo kə səná le, gí seydi miya nán kaslsla. ¹³Godhey ada hadiy i wud i tuha kúm tan, amá i wud tuh nan tə angə derewol ta. ¹⁴I wud isa jam herən ne' ngrá mbun aka, isa kədam slər mi atə mi. ¹⁵anja zuy a cəfi atə zuy! Jomo dikhay á jákúw han le . ka ko ná, ja tán han ngrá jomo ngaranhey ya.